

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 1595207 evrak numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Konseyi Arasında Askerî Çerçeve Anlaşması"nın onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Numan KURTULMUŞ
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Milli Savunma
Esas Komisyon	Dışişleri
Tarih: 11-3-2025	Esas No: 2/2995

TBMM
KANUNLAR VE KARARLAR BSK.LIGI

11 Mart 2025

Numara:

TBMM
GENEL EVRAK

11 Mart 2025

No:

1596166

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÛMETİ İLE ARNAVUTLUK
CUMHURİYETİ BAKANLAR KONSEYİ ARASINDA ASKERİ ÇERÇEVE
ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN
TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 20 Şubat 2024 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Konseyi Arasında Askerî Çerçeve Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI

Sayı : Z-90666677-599- **287013**
Konu : Anlaşma

07 Mart 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

20 Şubat 2024 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Konseyi Arasında Askerî Çerçeve Anlaşması"nı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Cumhurbaşkanı

Ek:

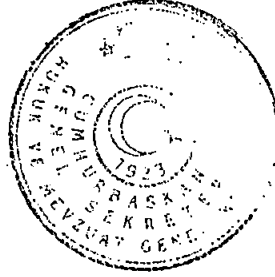
- 1- Genel Gerekçe
- 2- Anlaşma (Türkçe, Arnavutça, İngilizce)

TBMM GENEL EVRAK
07 Mart 2025
No: 1595207

GENEL GEREKÇE

20 Şubat 2024 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Konseyi Arasında Askerî Çerçeve Anlaşması" ile egemenlik, eşitlik, karşılıklı saygı temelinde ve ulusal mevzuat ile uluslararası kurallara uygun olarak ikili askeri ilişkilerin hukuki zemininin oluşturulması, Taraflar arasında askeri iş birliği sağlanması ve geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Söz konusu Anlaşma ile askeri eğitim ve öğretim; tatbikat/eğitimsel veya ortak tatbikatlara katılım sağlanması; savunma sanayi; askeri iş birliği ve temas ziyaretleri; askeri istihbarat değişimi; lojistik iş birliği; askeri tıp ve sağlık hizmetleri; muhabere, elektronik, bilgi sistemleri ve siber savunma; barışı koruma, insani yardım, deniz güvenlik harekâtı, deniz haydutluğu ile mücadele operasyonları gibi savaş haricindeki harekâtlar; haritacılık ve hidrografi; mesleki gelişim amaçlı personel değişimi; askeri bilimsel ve teknolojik araştırma alanlarında bilgi ve tecrübe paylaşımı; mayın ve el yapımı patlayıcılarla mücadele alanında eğitim, bilgi ve tecrübe değişimi ile Anlaşmada belirtilen diğer konularda iki ülkenin silahlı kuvvetleri arasında iş birliğinin geliştirilmesi öngörülmektedir.

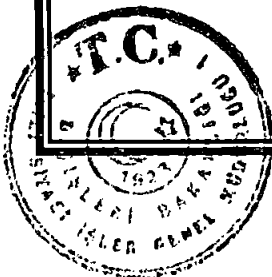
TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÛMETİ

İLE

**ARNAVUTLUK CUMHURİYETİ BAKANLAR
KONSEYİ**

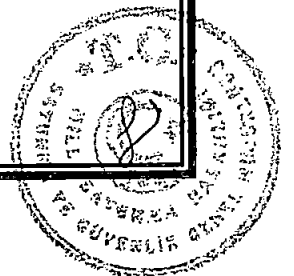
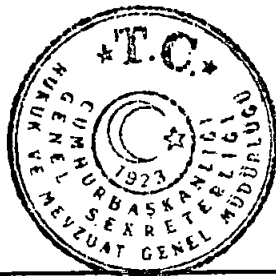
ARASINDA

ASKERİ ÇERÇEVE ANLAŞMASI

DM

30/7

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
ARNAVUTLUK CUMHURİYETİ BAKANLAR KONSEYİ ARASINDA
ASKERİ ÇERÇEVE ANLAŞMASI**

GİRİŞ

Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ve Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Konseyi (bundan böyle "Taraf" veya "Taraflar" olarak adlandırılacaklardır),

04 Nisan 1949 tarihli Kuzey Atlantik Andlaşması'nın, 19 Haziran 1951 tarihli Kuzey Atlantik Andlaşması'na Taraf Devletler Arasında Kuvvetlerin Statüsüne Dair Sözleşme (bundan böyle NATO SOFA)'nin ve Birleşmiş Milletler Şartı'nın amaç ve ilkelerine bağlılıklarını teyit ederek,

Tarafların egemenliği ve eşitliğine karşılıklı saygı temelinde çeşitli askerî alanlarda iş birliğinin, Tarafların ortak menfaatlerine ve ekonomik verimliliğine katkıda bulunacağını vurgulayarak,

Taraflar arasındaki mevcut dostane ilişkilerin, ulusal kanunlar, uluslararası kurallar ve anlaşmalar temelinde geliştirilmesi ihtiyacını belirterek,

Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmışlardır:

MADDE 1

AMAÇ

Bu Anlaşma'nın amacı, MADDE 4'te belirtilen alanlarda, Taraflar arasındaki ilişkiler için bir çerçeve oluşturmak ve iş birliğini geliştirmektir.

MADDE 2

KAPSAM

Bu Anlaşma, MADDE 4'te belirtilen alanlarda personel, malzeme, teçhizat, bilgi ve tecrübe değişimi konularına uygulanır.

MADDE 3

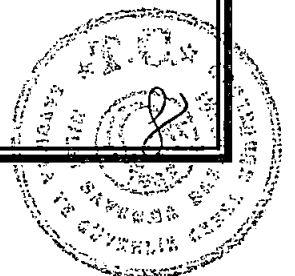
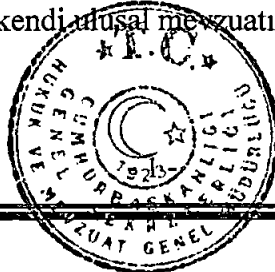
TANIMLAR

Bu Anlaşma'da kullanılan terimler aşağıdaki anlamları taşır:

- Gönderen Taraf:** Bu Anlaşma'nın uygulanması amacıyla Kabul Eden Tarafa personel, malzeme ve teçhizat gönderen Tarafı ifade eder.
- Kabul Eden Taraf:** Bu Anlaşma'nın uygulanması amacıyla ülkesinde Gönderen Tarafa ait personel, malzeme ve teçhizatı bulunan Tarafı ifade eder.
- Misafir Personel:** Bu Anlaşmanın uygulanması için bir Taraftan diğer Tarafa gönderilen askeri personeli veya sivil kişileri ifade eder.
- Misafir Öğrenci:** Gönderen Tarafın Silahlı Kuvvetlerinde görevlendirilmek üzere, Gönderen Tarafa, Kabul Eden Tarafın askerî okullarına veya Kabul Eden Tarafın belirleyeceği diğer öğretim kurumlarına eğitim almak için gönderilen öğrenciyi ifade eder.
- Yakınlar:** Misafir Personelin kendi ulusal mevzuatına göre bakmakla yükümlü olduğu eş ve çocuklarını ifade eder.

DM
30/7

6. **Kıdemli Personel:** Bu Anlaşma kapsamında gönderilen askerî/sivil grubun faaliyetlerine nezaret etmeye yetkili, Gönderen Tarafın ulusal mevzuatına uygun olarak atanmış, Misafir Personel arasındaki en kıdemli kişiyi ifade eder.

7. **Hibe:** Bir malzeme veya hizmetin bağışlanması veya bedelsiz devrini ifade eder.

8. **Hizmet:** Taraflar arasında bu Anlaşmaya göre bir iş yapılması için verilecek eğitim, teknik bilgi, destek, geliştirme, bakım, onarım, kurtarma, imha, liman ve müşavirlik desteği ile mülkiyeti elde olmak kaydıyla tahsis edilebilecek kara, deniz ve hava araç, gereç, silahları, bina ve araziyi ifade eder.

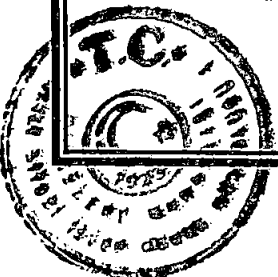
9. **Lojistik Destek:** İkmal maddeleri ve hizmetlerin satışı, hibesi, mübadelesi, tahsisi, kiralanması, teknoloji transferi ve lisans verilmesini kapsar.

10. **Gizli Bilgi ve Malzeme:** Ulusal güvenlik kapsamında koruma gerektiren resmî bilgi, belge ve malzemedir. Bu sebeple ulusal güvenlik sınıflandırmasının uygulaması ile düzenlenir. Bu bilgi sözlü, görsel, manyetik veya basılı şekilde olabilir veya fikri mülkiyet hakları kapsamında bilgi içeren teknolojik formda veya cihaz formunda olabilir.

MADDE 4 ASKERİ İŞ BİRLİĞİ ALANLARI

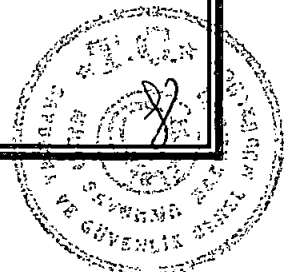
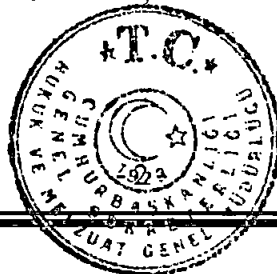
Taraflar arasında iş birliği aşağıdaki alanları kapsar:

1. Askerî eğitim ve öğretim;
 - a. Askerî okul, eğitim ve öğretim merkezleri veya Kabul Eden Tarafın belirleyeceği diğer eğitim kurumlarında verilen eğitim, öğretim ve kurslar,
 - b. Birlik, karargâh veya kurumlarda görev başı eğitimi,
 - c. Eğitim ve öğretim kurumları arasında karşılıklı/tek taraflı Misafir Personel, Misafir Öğrenci veya öğretim elemanı mübadelesi,
 - d. Eğitim ve öğretimin geliştirilmesine yönelik karşılıklı temas ziyaretleri ve bilgi mübadelesi,
 - e. Yerinde dil kursları için personel görevlendirilmesi.
2. Tatbikat/eğitimlere veya ortak tatbikatlara fiili/gözlemci olarak katılım,
3. Savunma sanayi,
4. Silahlı Kuvvetler arasında askerî iş birliği ve temas ziyaretleri,
5. Heyet mübadeleleri,
6. Silahlı Kuvvetlerin teşkilat yapısı, askerî birliklerin yapısı ve teçhizatı, personel yönetimi,
7. Personel planlama, temin, yetiştirme, istihdam ve özlük işlemleri konularında eğitim, bilgi mübadelesi ve temas ziyaretleri,
8. Askerî istihbarat mübadelesi,
9. Lojistik iş birliği, hibe ve lojistik sistemler,
10. Askerî tıp ve sağlık hizmetleri,

DM

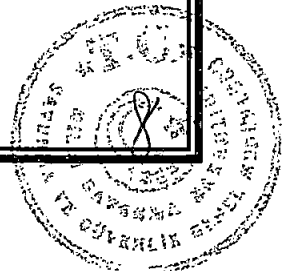
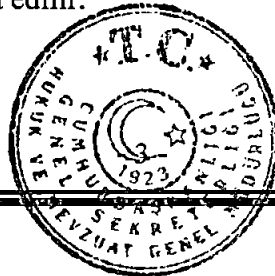
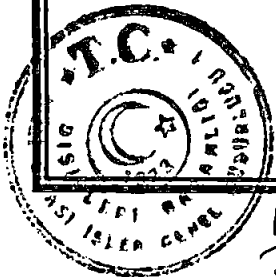
30/7

11. Muhabere, elektronik, bilgi sistemleri, elektronik harp ve siber savunma,
12. Barışı koruma, insani yardım, deniz güvenlik harekâtı, deniz haydutluğu ile mücadele operasyonları gibi savaş haricindeki harekâtlar,
13. Askerî hukuk sistemleri konusunda bilgi mübadelesi,
14. Haritacılık ve hidrografi,
15. Mesleki gelişim amaçlı personel mübadelesi,
16. Misafir Personel, danışman veya birlik mübadelesi,
17. Askerî bilimsel ve teknolojik araştırma alanlarına ilişkin bilgi ve tecrübe mübadelesi,
18. Bilimsel, sosyal, sportif ve kültürel etkinlikler,
19. Mayın ve El Yapımı Patlayıcılarla mücadele alanında eğitim, bilgi ve tecrübe mübadelesi,
20. Doğal Afet Yardım Harekâtı kapsamında eğitim, bilgi ve tecrübe mübadelesi,
21. Askerî tarih, arşiv, yayın/yayım ve müzecilik.

MADDE 5 UYGULAMA VE İŞ BİRLİĞİ ESASLARI

1. Taraflar, kendi kararlarına bağlı olarak, aşağıdaki şekillerde işbirliği gerçekleştirebilirler:
 - a. Savunma Bakanları, Genelkurmay Başkanları ve onların temsilcileri/vekilleri veya Taraflarca yetkilendirilen diğer görevlilerin toplantı ve ziyaretleri,
 - b. Her iki Tarafın uzmanları arasında çeşitli faaliyet alanlarında tecrübe mübadelesi,
 - c. Askerî birlik, karargâh veya kurumlarda ücretli, ücretsiz veya indirimli ücret karşılığında eğitim, öğretim ve kursların düzenlenmesi,
 - d. Benzer askerî kurumlar arasında irtibatlar,
 - e. Müşterek müzakerelerin, istişarelerin, toplantıların düzenlenmesi ve kurslara, sempozyumlara ve konferanslara katılım,
 - f. Fiili atış uygulamalarını da içerecek şekilde askerî tatbikatlara katılım, bu askerî tatbikatlara gözlemci statüsünde iştirak, geçiş eğitimlerinin ve liman ziyaretlerinin icrası, müşterek tatbikatların düzenlenmesi,
 - g. Bilgi ve eğitim malzemelerinin mübadelesi,
 - h. Lojistik işbirliği veya lojistik destek çerçevesinde, tarafların envanterinde bulunan mal ve hizmetlerin hibesi ve hibe edilen malzemenin hibe eden tarafın kendi mevzuatına uygun şekilde ulaştırma hizmetinin bedelsiz yapılması, mübadelesi, tahsisi, satışı, kiralanması, teknoloji transferi ile ilgili mal ve hizmetlere lisans verilmesi.
2. Lojistik iş birliği veya lojistik destek çerçevesinde yürütülecek faaliyetler, Tarafların diğer ülkelerle imzalamış olduğu yürürlükteki anlaşmalarından kaynaklanan üçüncü tarafa transfer kısıtlarına uygun olarak icra edilir.

DM
3017

3. Taraflar, bu Anlaşma'nın uygulanması amacıyla Tarafların ulusal mevzuatlarında öngörülecek onay süreçlerine ve bu Anlaşma hükümlerine uygun olan tamamlayıcı uygulama mutabakat muhtıraları, protokoller ve düzenlemeler akdedebilirler.

4. İş birliği, Tarafların karşılıklı çıkar ve ihtiyaçları dikkate alınarak mütekabiliyet esasına göre gerçekleştirilir.

5. Tarafların bu Anlaşma, diğer mutabakat muhtıraları, protokoller ve düzenlemeler uyarınca, hibe şeklinde veya bedeli mukabili birbirlerine verecekleri veya ortak üretecekleri malzemeler, teknik bilgi ve dokümanlar, önceden karşılıklı mutabakat sağlanmadan üçüncü bir tarafa devredilemez.

6. Kabul Eden Taraf, bu Anlaşma kapsamında kendisine hibe olarak verilen malzemenin hizmet dışına çıkarılması halinde Gönderen Tarafa yazılı bildirimde bulunur.

MADDE 6

YETKİLİ MAKAMLAR VE YILLIK UYGULAMA PLANLARI

1. Bu Anlaşma'nın uygulanmasında yetkili makamlar şunlardır:

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti adına: Türkiye Cumhuriyeti Millî Savunma Bakanlığı,
Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Konseyi adına: Arnavutluk Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı.

2. Taraflar, bu Anlaşma'nın uygulanması için müşterek faaliyetlere ilişkin Yıllık Uygulama Planları hazırlar. Yıllık Uygulama Planları, icra edilecek faaliyetlerin adını, kapsamını, tipini, zamanını, yerini, icra edecek kurumları, mali hususları ve diğer ayrıntıları içerir.

3. Taraflar arasındaki iş birliği, Yıllık Uygulama Planlarında belirtilen tüm düzeylerde yapılacak karşılıklı ziyaretler ile kuvvetlendirilir.

MADDE 7

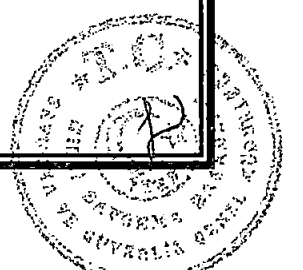
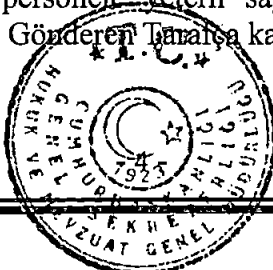
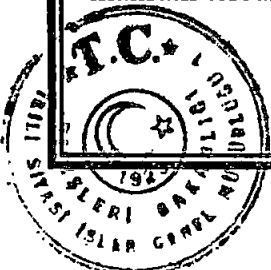
EĞİTİM/KURS KOŞULLARI

1. Eğitim ve öğretim, Kabul Eden Tarafın mevzuatının öngördüğü koşullara göre verilir.

2. Bu Anlaşma'ya uygun olarak, Gönderen Tarafın yapacağı bir eğitim talebi, eğitim veya kursun başlamasından önceki yılın en geç Mart ayında Kabul Eden Tarafa resmî yazı ile bildirilir. Talebin alınmasını müteakip, Kabul Eden Taraf bu talebi inceler ve en geç Temmuz ayında Gönderen Tarafa cevabını bildirir.

3. İlave eğitim talebi olması durumunda, söz konusu talep resmî yazı ile bildirilir. Taraflar arasında yapılacak istişare sonucunda ve imkânların izin verdiği ölçüde, bu kapsamdaki ilave talepler planlı ihtiyaçlara dâhil edilebilir.

4. Kabul Eden Tarafça İngilizce dilinde verilen eğitimler hariç olmak üzere, eğitimlerin, Kabul Eden Tarafın dilinde gerçekleştirilmesi esastır. Ancak Gönderen Tarafça talep edildiği takdirde ve Kabul Eden Tarafın uygun görmesi halinde, 3 (üç) aydan kısa süreli eğitimler tercüman yardımıyla verilebilir. Eğitimin tercüman vasıtasıyla verilmesi durumunda, Gönderen Taraf eğitime gelecek personele yeterli sayıda tercüman tahsis eder. Eğitim maksatlı tercüme/tercüman giderleri Gönderen Tarafça karşılanır.

DM
30/A

5. Kabul Eden Tarafın gerekli düzenlemeleri yapabilmesi maksadıyla; Gönderen Tarafça eğitime nihaî katılım kararı, eğitim/kurs maksadıyla gönderilen Misafir Personel sayısı, uçuş bilgileri ve diğer bilgiler eğitim başlangıç tarihinden itibaren en az 45 (kırk beş) gün önce Kabul Eden Tarafa bildirilir. Bildirimlerin zamanında yapılmaması halinde, Kabul Eden Taraf kurs/eğitim talebini sonraki bir zamana erteleme veya tamamen iptal etme hakkına sahiptir.

6. Misafir Personel ve Misafir Öğrencilerin eğitimi, eğitimin verildiği askeri kurum veya birliklerin programlarına uygun olarak sağlanır. Eğitim konularının ulusal güvenlikle ilgili hususları içermesi durumunda kısıtlama uygulanabilir.

7. Kabul Eden Taraf, Misafir Personel ve Misafir Öğrenciye eğitimde gerekli teçhizat ve malzemelerden hangilerini sağlayacağını ve eğitim bitiminde bunlardan hangilerinin Kabul Eden Tarafa iade edileceğini belirtir.

8. Misafir Personel ve Misafir Öğrenciler, Kabul Eden Tarafın Yetkili Makamı tarafından tespit edilen ölçütlere göre Gönderen Tarafça seçilir. Kabul Eden Tarafça tespit edilen ölçütleri haiz olmayan Misafir Personel ve Misafir Öğrenciler, eğitim ve öğretim için kabul edilmez.

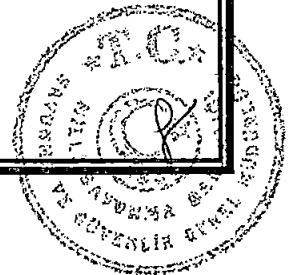
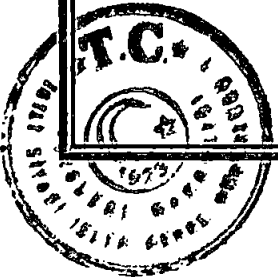
9. Sınav şekilleri ve eğitimle ilgili hususlar, Kabul Eden Tarafça tespit edilir.

10. Söz konusu eğitim ve öğretimin icrası için Taraflarca gerekli görülmesi halinde 1 (bir) aydan uzun süreli ve/veya hayati risk içeren eğitim programları için bu Anlaşmaya dayanan protokoller yapılabilir. Bu protokoller aşağıdaki hususları veya lüzumlu görülen diğer hususları içerebilir:

- a. Eğitimin konusu,
- b. Eğitimin yeri,
- c. Eğitimin dili, süresi ve şartları,
- d. Eğitim süresince askerî personelin hak ve ödevleri,
- e. Eğitimin başlama ve bitiş zamanı ile eğitime katılacakların sayısı,
- f. Eğitim verilecek personelde aranan nitelikler,
- g. Eğitim süresince askerî personelin güvenliğinin sağlanma yöntemi,
- h. Askerî kişilerin sigortalanma yöntemi,
- i. Hasar ve kayıpların telafi edilme yöntemi,
- j. Eğitime ilişkin ödemenin şart ve usulleri,
- k. İaşe, ibate ve ulaşım ile ilgili düzenlemeler.

11. Kabul Eden Taraf tarafından, Misafir Personel ve Yakınlarının ikametleri, güvenlikleri ve diğer kolaylıklardan yararlanmaları için gerekli tedbirler alınır.

12. Eğitim/kurslara katılmak üzere gönderilen ve belirlenmiş kurs programını tamamıyla gören, kurs koşullarına göre düzenlenmiş sınavlarda başarılı olan, tez/projeleri başarıyla hazırlayan Misafir Personel ve Misafir Öğrencilere, uygun ihtisası ya da eğitim programını (bilimsel derece) tamamladığını gösterir belge verilir. Diploma (belge, sertifika) denkliği millî mevzuata göre Gönderen Taraf Yüksek Öğrenim Kurumlarının onayına tabidir.

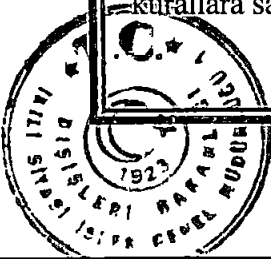
DM
30/7

MADDE 8
GİZLİLİK DERECELİ BİLGİ VE MALZEMENİN GÜVENLİĞİ

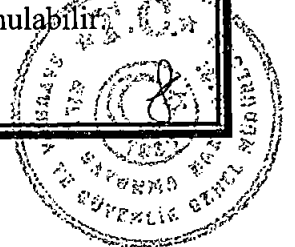
1. Bu Anlaşma kapsamında temin edilen veya üretilen gizlilik dereceli tüm bilgiler, belgeler, maddi ve fikri mülkiyet hakları ile askerî malzeme, Taraflar arasında akdedilecek müteakip mutabakat muhtıraları, protokoller ve düzenlemelere uygun olarak amaçları doğrultusunda mübadele edilir, kullanılır ve muhafaza edilir.
2. Taraflar ulusal mevzuatına uygun olarak, bu Anlaşmanın uygulanması veya ortak faaliyetlerin yerine getirilmesi kapsamında mübadele edilecek bilgi, doküman, malzeme ve teçhizata ait tüm bilgilerin korunmasını sağlar. Bu çerçevede, aynı derecedeki kendi gizli bilgilerinin korunması için gerekli olan önlemlerin aynısını alır. Taraflar, mübadele edilen bilgilere aşağıda yer alan çizelgede belirtilen gizlilik derecelerinden uygun olanı verir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İçin	İngilizce Karşılığı	Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Konseyi İçin
Çok Gizli	Top Secret	Top Sekret
Gizli	Secret	Sekret
Hizmete Özel	Restricted	I Kufizuar

3. Gizlilik dereceli bilgi ve malzeme, bu bilgi ve malzemeleri sağlayan Tarafın yazılı ön onayı olmadan ifşa edilmez ve üçüncü bir tarafla paylaşılmaz (veya üçüncü bir tarafa devredilmez).
4. Gizlilik dereceli bilgi ve malzeme, sadece hükümetler arası kanallar yoluyla veya Taraflarca belirlenen güvenlik makamlarınca uygun bulunan diğer kanallardan mübadele edilir. Bilginin gizlilik derecesi, bilgiyi sağlayan Tarafça belirlenir.
5. Taraflar, Anlaşma sona erdiğinde dahi, mübadele edilen gizlilik dereceli bilgi ve malzemenin korunması ve gizlilik derecesinin kaldırılmasının önlenmesinden sorumlu olmaya devam eder.
6. Taraflar, ulusal mevzuatları ve taraf oldukları uluslararası anlaşmalar çerçevesinde, bu Anlaşma kapsamında oluşturulacak ve devredilecek fikri mülkiyet haklarının etkin bir şekilde korunmasını sağlar. Bu Anlaşma bağlamında, fikri mülkiyet kavramı 14 Temmuz 1967 tarihinde Stokholm'de imzalanmış olan Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü'nü Kuran Anlaşma'nın 2'nci Maddesinde tanımlandığı şekilde anlaşılır.
7. Gerek görülmesi halinde; Taraflar arasında, MADDE 4'te belirtilen iş birliği alanlarının her biri için yetkilendirilmiş olan makamların sorumluluğunda, bu Anlaşma kapsamında mübadele edilen gizlilik dereceli bilgi ve malzemenin transferi, kullanılması ve korunması konusunda ayrı bir güvenlik anlaşması imzalanabilir.
8. Bu Anlaşmanın hükümlerinin uygulanması sırasında elde edilen bilgi, Taraflardan biri tarafından diğer Tarafın veya üçüncü Tarafların çıkarları aleyhine kullanılamaz.
9. Taraflar, gizlilik dereceli bilgi ve malzemeye erişimin, bilmesi gereken prensibine göre ve uygun güvenlik kleransına sahip personel tarafından yapılmasını sağlar.
10. Bu Anlaşma'nın uygulanması kapsamında mübadele edilen bilgilerin beklenmedik şekilde ifşa olması halinde, bu durumu tespit eden Taraf, diğer Tarafı durumdan derhal haberdar eder.
11. Taraflar, işbirliği faaliyetlerinde patent ve telif hakları ile ticari sırlara ilişkin haklara ve kurallara saygı gösterir. Taraflarca milli sırlarla ilgili konularda kısıtlamalar konulabilir.

DM
30/7

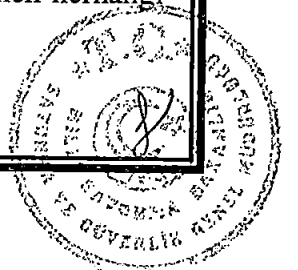
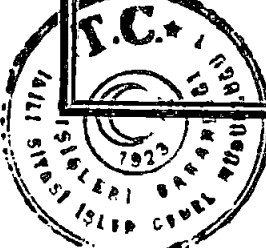

MADDE 9
ASKERİ İSTİHBARAT

1. Bu Madde, Tarafların karşılıklı menfaatlerine hanel getireceđi düşünölen ve birlikte kararlaştırılacak ölkelerle ilgili, öncelik askerî faaliyetlerde olmak üzere, Tarafların Silahlı Kuvvetlerinin ilgi alanındaki gelişmeleri ve bu ölkelerin Türkiye Cumhuriyeti ve Arnavutluk Cumhuriyeti'ndeki faaliyetleri ile ilgili askerî istihbarat bilgilerinin mübadelesini kapsar.
2. İstihbarat bilgi mübadelesi, aşağıda belirtilen vasıtalar aracılığıyla ve yöntemlere uygun olarak yapılır:
 - a. Her iki ölkö Askerî İstihbarat Başkanları veya yetki verdikleri personel tarafından yılda bir defa, bir yıl Türkiye Cumhuriyeti'nde, bir yıl Arnavutluk Cumhuriyeti'nde olmak üzere dönüşümlü olarak yapılacak ikili görüşmelerde her türlü koordinasyon konusu (mübadele konuları dâhil) Taraflar arasında ilgili yıl içerisinde karşılıklı mutabakatla tespit edilir.
 - b. Ziyaret eden Taraf, planlanan tarihten en az 15 (onbeş) gün önce heyetteki görevlilerin isim, rütbe, görev ve güvenlik kleranslarını Kabul Eden Tarafa bildirir.
 - c. Dokümanlar ve müzakerelerin dili İngilizce'dir. Talep edildiđi takdirde, müzakereler tercüman aracılığı ile yapılabilir.
 - d. Mübadele edilebilecek bilgiler yazılı doküman olarak verilir. Konu ile ilgili varsa CD, DVD, film, fotoğraf, slayt, vb. dokümana eklenir.
 - e. Her iki Taraf birbirlerinin bilgi isteklerine mümkün olan en kısa zamanda karşılıklı olarak kararlaştırılmış güvenli kanallardan cevap vermekte mutabıktırlar.
 - f. Askerî istihbarat bilgilerinin deđişimine ilişkin talep, her bir durum temelinde deđerlendirilir ve Taraflardan birinin ulusal egemenliğini ve güvenliđini tehlikeye atması veya ulusal/uluslararası çıkarlarıyla önemli ölçüde çelişmesi halinde reddedilebilir.

MADDE 10
HUKUKİ HUSUSLAR

1. Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrenci; giriş, ikamet ve ayrılış dâhil, Kabul Eden Taraf ölkesinde buldukları sürece Kabul Eden Tarafın ulusal mevzuatı ve yargı yetkisine tabidirler. Kabul Eden Tarafın cezai yargı yetkisinin uygulandıđı ve hüküm içeriđinin Gönderen Tarafın mevzuatında bulunmayan bir cezayı öngördüđü hallerde, her iki tarafın mevzuatında yer alan bir ceza türü uygulanır. Gönderen Taraf, kendi güvenliđiyle ilgili suçlar da dâhil olmak üzere, Gönderen Tarafın kanununa göre cezalandırılabilen ancak Kabul Eden Tarafın kanununa göre cezalandırılmayan suçlar bakımından, Gönderen Tarafın askeri hukukuna tabi kişiler üzerinde münhasır yargı yetkisini kullanma hakkına sahiptir.
2. Her iki Taraf hukukunun uygulandıđı durumlarda, Gönderen Devlet yetkilileri aşağıdaki durumlarda Misafir Personel üzerinde cezai yargı yetkisini öncelikli olarak kullanma hakkına sahip olur:
 - a. Suçun, yalnızca Gönderen Devletin ya da yalnızca kuvvetin başka bir mensubu veya Gönderen Devletin sivil unsurunun veya bakmakla yükümlü olunan aile bireyinin mülküne veya güvenliđine yönelik olduđu durumlarda,
 - b. Resmi görevle ilgili ve ifası sırasında ihmal suretiyle veya kasten işlenen herhangi bir eylem veya ihmalden kaynaklanan durumlarda.

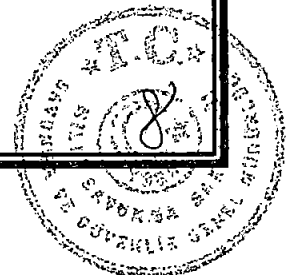
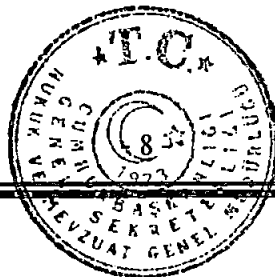
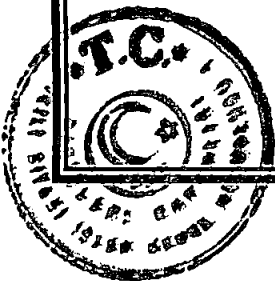

DM
30/7

3. Bir fiilin, bu Maddenin 2a veya 2b paragrafı kapsamına girip girmediği konusunda Taraflar arasında bir anlaşmazlık meydana gelmesi durumunda, söz konusu fiil ya da ihmalin bu Maddenin 2a veya 2b paragrafının kapsamına girip girmediğini belirlemek üzere, Taraflar acilen, Taraflardan her birinin temsilcilerinden oluşan müşterek bir komite tesis eder. Eğer söz konusu komite sorun hakkında anlaşmaya varamazsa, o takdirde Kabul Eden Devletin kararı geçerli kabul edilir.
4. Kabul Eden Taraf, Misafir Personel, Yakınları veya Misafir Öğrencilerin gözetimine alınması veya tutuklanması halinde Gönderen Tarafı derhal durumdan haberdar eder.
5. Misafir Personel, Yakınları veya Misafir Öğrencilerin Kabul Eden Tarafta yasal bir soruşturmaya veya yargılanmaya muhatap olması durumunda, bu kişi Kabul Eden Taraf vatandaşlarına sağlananlardan az olmamak koşulu ile genel olarak kabul edilmiş hukuki korumadan istifade etme hakkına sahiptir.
6. Kabul Eden Tarafın kanunlarını ihlal ettikleri takdirde, Misafir Öğrenci ve Misafir Personelin faaliyetlerine son verilebilir.
7. Misafir Personel ve Misafir Öğrenciler, buldukları kıta, karargâh ve kurumlarda uygulanan disiplin kurallarına uyar.
8. Misafir Öğrenciler, disiplin cezaları yönünden Kabul Eden Tarafın mevzuatına, Misafir Personel ise Gönderen Tarafın mevzuatına tabidir. Kabul Eden Tarafın yetkili askerî makamları, emrindeki Misafir Personele görevin gerektirdiği emirleri verebilir.
9. Gönderen Tarafın Kıdemli Personeli, kendi askerî hizmet ve disiplin yasalarının hükümleri uyarınca, Misafir Personele disiplin tedbirlerini uygulamaya yetkilidir.
10. Misafir Personel, Yakınları veya Misafir Öğrenciler, hiçbir siyasi faaliyet veya Kabul Eden Taraf aleyhinde faaliyette bulunmaz.

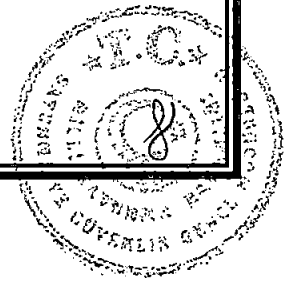
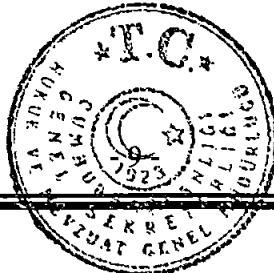
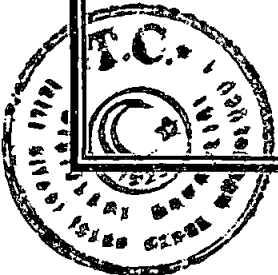
MADDE 11 TAZMİNAT TALEPLERİ

1. Bu Anlaşma'nın uygulanması esnasında, üçüncü taraf tazminat talepleri konusunda Kabul Eden Tarafın ulusal mevzuatı geçerlidir.
2. Taraflar, ağır ihmal veya kasıt bulunmadıkça, bu Anlaşma kapsamındaki faaliyetlerin icrası esnasında personelinin yaralanması veya ölümü halinde veya kişilere, mallara ve çevreye verilen zarar/zıyan nedeniyle birbirlerinden tazminat talebinde bulunamaz.
3. Taraflar ortaya çıkan durumun ağır ihmal veya kasıttan kaynaklanıp kaynaklanmadığını müştereken belirler. Taraflar, söz konusu fiil veya ihmalin bu Maddenin 2'nci paragrafı kapsamına girip girmediğini tespit etmek amacıyla, ivedilikle her bir Taraf temsilcilerinden oluşan ortak bir komite oluştururlar. Eğer söz konusu komite sorun hakkında anlaşmaya varamazsa, o takdirde Kabul Eden Devletin kararı geçerli kabul edilir.

MADDE 12
İDARİ HUSUSLAR

1. Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrenciler, diplomatik dokunulmazlık ve imtiyazlara sahip olmazlar.
2. Taraflarca karşılıklı olarak aksi yönde bir karar alınmadıkça Kabul Eden Taraf, Misafir Öğrenci ve Misafir Personele bu Anlaşma'da veya müteakip anlaşmalar ve düzenlemelerde belirtilenlerden başka görevler vermez.
3. Misafir Öğrenci ve Misafir Personel, Kabul Eden Tarafın emsal personeline uygulanan idari uygulamalara tabidir.
4. Bu Anlaşma çerçevesinde imzalanacak diğer mutabakat muhtıraları, protokoller ve teknik düzenlemeler ile aksine karar verilmedikçe, Gönderen Tarafın askerî personeli kendi millî üniformalarını giyme hakkına sahiptir. Görev sırasında, bir faaliyetin icrası için gerekli teçhizat mümkün olduğunca Kabul Eden Taraf tarafından sağlanır. Ancak, Misafir Öğrenciler, Kabul Eden Tarafın sağlayacağı askerî üniformayı giymek zorundadırlar. Bu öğrenciler Gönderen Taraf tarafından verilen bir askerî sembolü tanınmaları için üniformalarına takabilirler.
5. Gönderen Taraf, gerekli gördüğünde personelini geri çağırma hakkını saklı tutar. Kabul Eden Taraf herhangi bir sebep göstermeksizin, Gönderen Tarafın personelini geri çekmesini ya da değiştirmesini isteyebilir. Bu durumda Kabul Eden Taraf, Gönderen Tarafa askerî ataşelikler aracılığı ile yalnızca personelin değiştirilmesine ilişkin yazılı talebini bildirir. Kabul Eden Taraf, söz konusu personelin dönüşü için mümkün olan en kısa zamanda gerekli tedbirleri alır.
6. İstisna teşkil eden idari hususlar, bu Anlaşma çerçevesinde imzalanacak diğer mutabakat muhtıraları, protokoller veya teknik düzenlemelerde belirlenir.
7. Misafir Personel ve Yakınları orduevleri ve askerî kantinlerden Kabul Eden Tarafın düzenlemeleri çerçevesinde yararlanabilirler.
8. Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrencilerden herhangi birinin ölmesi durumunda, Kabul Eden Taraf, Gönderen Tarafı durumdan haberdar eder, ölen kişinin cenazesini kendi ülkesindeki en yakın uluslararası havaalanına nakleder ve cenaze nakledilinceye kadar sıhhi koruma dâhil gerekli diğer tedbirleri alır.
9. Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrenciler çevreye zarar verebilecek faaliyetlerden kaçınır, çevre kirliliğinin önlenmesine azami dikkat eder ve Kabul Eden Tarafın konuya ilişkin düzenlemelerine uyar.
10. Kabul Eden Taraf, faaliyetlerin icrası için gerekli olan ulaştırma hizmetlerinin, müteakabiliyet ilkesi temelinde ve imkân ve kabiliyetleri çerçevesinde ücreti mukabili/ücretsiz olarak teminine ilişkin nihai kararı verir.
11. Eğitim ve öğretim, Kabul Eden Tarafın mevzuatına göre verilir. Misafir Öğrenci ve Misafir Personelden; akademik başarısızlık, disiplinsizlik, sağlık sorunları vb. nedenlerle eğitim ve öğretimi takip edemeyecek olanların eğitim ve öğretim kurumları ile ilişkileri Kabul Eden Tarafın mevzuatında belirtilen esaslar çerçevesinde kesilir.

MADDE 13
SAĞLIK HİZMETLERİ

1. Misafir Personel ve Misafir Öğrenciler, bu Anlaşma gereği her türlü faaliyeti gerçekleştirebilecek sağlık koşullarında bulunur. Kabul Eden Taraf bu kişilerin sağlık bakımından uygun olduğunu gösteren bir sağlık raporu talep edebilir.
2. Misafir Öğrencilerin muayene ve tedavi hizmet giderleri, Kabul Eden Tarafın ulusal mevzuatına göre karşılanır. Kabul Eden Taraf, Misafir Öğrencilerin sağlık sigortası primleri veya sağlık giderlerini karşılar.
3. Kabul Eden Taraf, Misafir Personel ile Yakınlarının acil sağlık ve acil diş bakım hizmetlerini ücretsiz olarak karşılar. Misafir Personel ve Yakınlarının acil sağlık ve acil diş bakım hizmetleri dışında kalan muayene ve tedavi hizmetleri giderleri, Kabul Eden Tarafın ulusal mevzuatına uygun olarak yapılacaktır bir sağlık sigortası tarafından karşılanır.
4. Kabul Eden Taraf, Misafir Personel ve Yakınlarının sigorta primleri veya tüm tedavi giderlerini ücretsiz veya ücretli olarak karşılayabilir. Kabul Eden Taraf ücretli verilmesine karar verirse Misafir Personel ve Yakınlarının sigorta primleri veya tüm tedavi giderleri Gönderen Taraf veya Misafir Personel tarafından karşılanır.

MADDE 14
MALİ HUSUSLAR

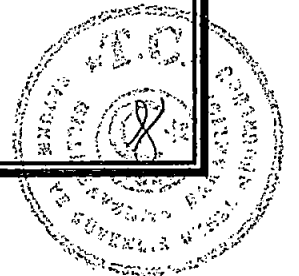
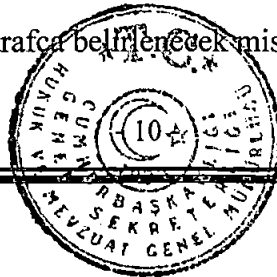
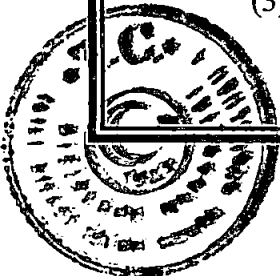
1. Bu Anlaşma kapsamında bulunan iş birliği faaliyetlerinin icrası maksadıyla görevlendirilen Misafir Personel ve Misafir Öğrencilerin maaş/harçlık, iâşe, ibate, ulaştırma ve diğer mali haklarından, Gönderen Taraf sorumludur.
2. Ancak, Gönderen Tarafça talep edildiği takdirde; tatbikat, yarışma, müsabaka, eğitim ve öğretim maksadıyla görevlendirilen Misafir Personel ile eğitim ve öğretim amacıyla görevlendirilen Misafir Öğrenciler için aşağıdaki hususların karşılanıp karşılanmayacağına ve karşılanma esaslarına Kabul Eden Taraf karar verir.

a. Misafir Personel için;

- (1) Yurt İçi ve Yurt Dışı ulaşım (Usul ve esaslar Kabul Eden Tarafça belirlenir.),
- (2) Aylık maaş (Esaslar ve miktar kursiyer subay ve astsubayların rütbelere göre, Silahlı Kuvvetler mensubu sivil şahıslar ise statülerine göre Kabul Eden Taraf tarafından belirlenir),
- (3) Eğitim ve öğretim masrafları (Ücretli, indirimli veya ücretsiz),
- (4) Giyim-kuşam (Esasları Kabul Eden Tarafça belirlenir),
- (5) Uzmanlık eğitimi gören doktorlar için nöbet ücreti,
- (6) İâşe (Kabul Eden Tarafça belirlenen bir askeri kuruluşta),
- (7) İbate (Kabul Eden Tarafça belirlenen bir askeri kuruluşta).

b. Misafir Öğrenciler için;

- (1) Yurt İçi ve Yurt Dışı ulaşım (Usul ve esaslar Kabul Eden Tarafça belirlenir.),
- (2) İâşe,
- (3) İbate (Kabul Eden Tarafça belirlenen misafirhane veya tesiste),

- (4) Harçlık (Esaslar ve miktar Kabul Eden Tarafça belirlenir),
- (5) Eğitim-öğretim masrafları (Ücretli, indirimli veya ücretsiz),
- (6) Giyim-kuşam (Esasları Kabul Eden Tarafça belirlenir),
- (7) Tıp Fakültesi 6'ncı sınıf öğrencilerine intörn eğitimi döneminde ödenen ücretler.

3. Türkiye Cumhuriyeti'nde verilecek Türkçe lisan kursları (akademik eğitimlerde verilen lisan hazırlık sınıfları dâhil) ile Arnavutluk Cumhuriyeti'nde verilecek Arnavutça lisan kursları ücretsizdir. Yüksek maliyet gerektiren eğitimler (uçuş eğitimi, dalgıç eğitimi, serbest çıkış kulesi eğitimi, vb. gibi) tam ücretli olarak verilebilir.

4. Misafir Öğrenci ve Misafir Personel, Kabul Eden Tarafı kesin olarak terk ederken kendi borçları ile Yakınlarının borçlarını tasfiye eder. Acil geri çekme halinde, Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrencilerin borçları Kabul Eden Taraf tarafından düzenlenecek yapılan harcama tutarını gösteren ve ilgili makam tarafından onaylanmış belgeye istinaden Gönderen Tarafça ödenir.

5. Eğitim ve öğretim giderleri, Gönderen Tarafça, her eğitim ve öğretim süresinin sonunda yapılan harcama tutarını gösteren ve ilgili makam tarafından onaylanmış belgenin alınmasını takip eden 60 (altmış) gün içinde (bir ay ve daha kısa süreli eğitimlerde peşin ödeme yapılır), Kabul Eden Tarafın yetkili makamı tarafından belirlenen banka nezdinde açılan hesaba ABD Doları cinsinden yatırılır.

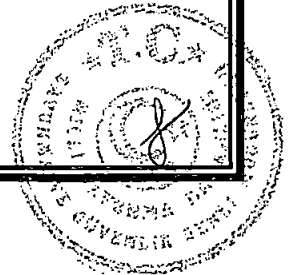
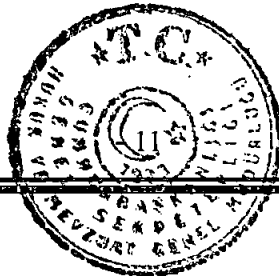
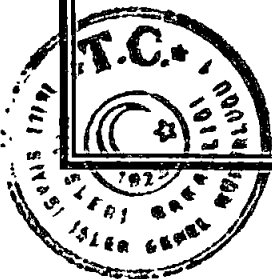
6. Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrenciler, giriş, kalış ve çıkışları süresince, Kabul Eden Tarafın yürürlükteki vergi hukukuna tabidir.

MADDE 15 GÜMRÜK VE PASAPORT İŞLEMLERİ

1. Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrenciler, Kabul Eden Tarafın ülkesinde, Kabul Eden Tarafın yabancıların ikamet ve seyahatleri hakkındaki düzenlemelerine tabidir.
2. Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrenciler, Kabul Eden Tarafın ülkesine giriş ve çıkışlarda bu Devletin pasaport ve gümrük ile ilgili düzenlemelerine tabidir. Ancak, Kabul Eden Taraf, kendi mevzuatı çerçevesinde mümkün olan tüm idari kolaylıkları sağlar.

MADDE 16 TARAFLARIN DİĞER ULUSLARARASI ANLAŞMALARDAN DOĞAN TAAHHÜTLERİ

Bu Anlaşma'nın hükümleri, Tarafların diğer uluslararası anlaşmalardan doğan hak ve taahhütlerini etkilemez ve diğer devletlerin çıkarları, güvenliği ve ülke bütünlüğüne karşı kullanılamaz.

DM

3017

MADDE 17
UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜLMESİ

1. Bu Anlaşma'nın uygulanmasından veya yorumlanmasından doğan herhangi bir uyuşmazlık Taraflar arasında mümkün olan en alt düzeyde istişare ve görüşmeler yoluyla çözülür ve çözüm için herhangi bir ulusal veya uluslararası mahkemeye veya üçüncü tarafa intikal ettirilemez.
2. Uyuşmazlık meydana geldiği tarihten itibaren 60 (altmış) gün içinde çözümlenemezse, Taraflar 30 (otuz) gün içinde görüşmelere başlar. Müteakip 60 (altmış) gün içinde çözüm sağlanamadığı takdirde, Taraflar bu Anlaşma'yı MADDE 19'da belirtilen usul uyarınca sona erdirebilir.

MADDE 18
TADİL VE GÖZDEN GEÇİRME

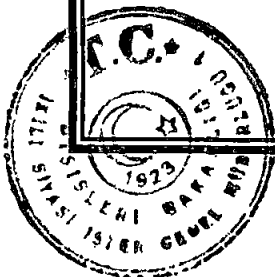
Taraflardan her biri gerektiğinde bu Anlaşma'nın değiştirilmesi veya gözden geçirilmesini diplomatik yollarla önerebilir. Yazılı önerinin alındığı tarihten itibaren 30 (otuz) gün içerisinde görüşmeler başlar. 60 (altmış) gün içerisinde bir sonuca varılamaz ise, Taraflar bu Anlaşma'yı MADDE 19'da belirtilen usul uyarınca sona erdirebilir. Üzerinde yazılı olarak mutabık kalınan tadil veya değişiklikler, bu Anlaşma'nın yürürlüğe girişini düzenleyen MADDE 20'de belirtilen usul uyarınca yürürlüğe girer.

MADDE 19
YÜRÜRLÜK SÜRESİ VE SONA ERDİRME

1. Bu Anlaşma, 5 (beş) yıllık süre için yürürlükte kalır.
2. Bu Anlaşma, Taraflardan biri Anlaşma'yı sona erdirme niyetini diğer Tarafa diplomatik yollarla yazılı olarak bildirmedeği takdirde, birer yıllık süreler için kendiliğinden uzar.
3. Taraflardan biri Anlaşma'yı herhangi bir zamanda sona erdirme niyetini diğer Tarafa diplomatik yollarla yazılı olarak bildirebilir. Anlaşma'nın sona erdiğine ilişkin yapılan bildirimler, yapıldığı tarihten 90 (doksan) gün sonra hüküm doğurur.
4. Bu Anlaşma'nın sona ermesi, devam eden programlar ve faaliyetleri etkilemez.
5. Bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi ile birlikte 29 Temmuz 1992 tarihinde imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İşbirliği Anlaşması" sona erer. Bu durumda, sona eren Anlaşmaya yapılmış atıflar bu Anlaşmaya yapılmış sayılır ve sona eren Anlaşmaya dayanılarak yapılan diğer Anlaşmalar yürürlükte kalmaya devam eder.

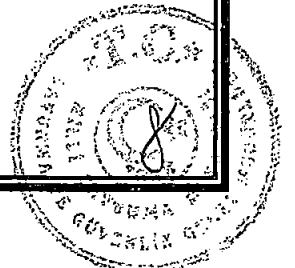
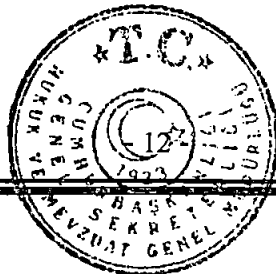
MADDE 20
ONAY VE YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ

Bu Anlaşma, Tarafların Anlaşma'nın yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal usullerinin tamamlandığını birbirlerine diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirim alındığı tarihte yürürlüğe girer.

DM

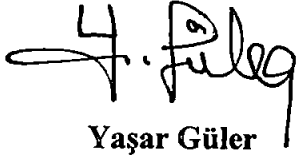
3017

**MADDE 21
METİN VE İMZA**

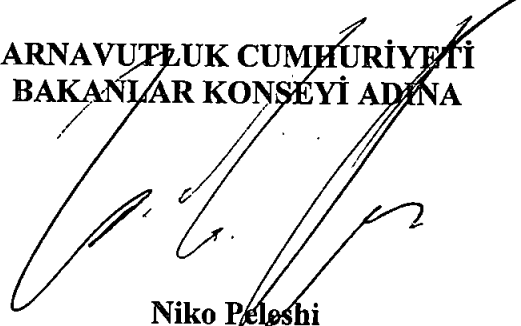
Bu Anlaşma, ~~Ankara~~ 'da, 20/02 2024 tarihinde, Türkçe, Arnavutça ve İngilizce dillerinde, her biri eşit derecede geçerli olmak üzere, ikişer asıl nüsha olarak tanzim edilmiştir. Yorum farklılığı olması durumunda, İngilizce metin geçerlidir.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA**

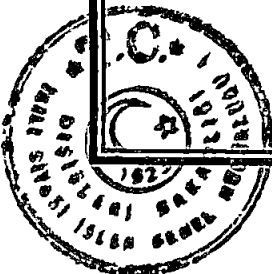

**Yaşar Güler
Millî Savunma Bakanı**

**ARNAVUTLUK CUMHURİYETİ
BAKANLAR KONSEYİ ADINA**

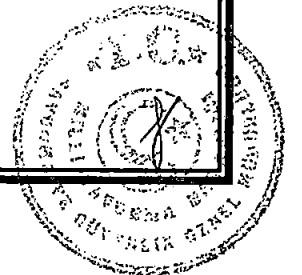
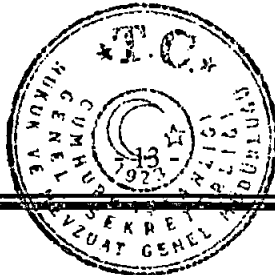

**Niko Peleshi
Savunma Bakanı**

DM

30/7

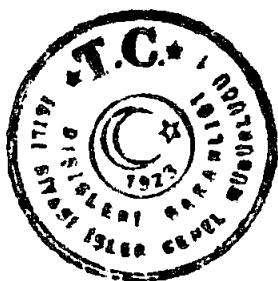
MARRËVESHJE KUADËR USHTARAKE

NDËRMJET

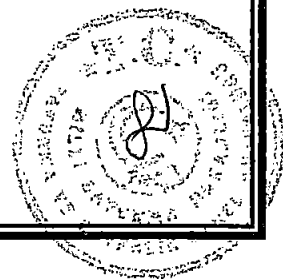
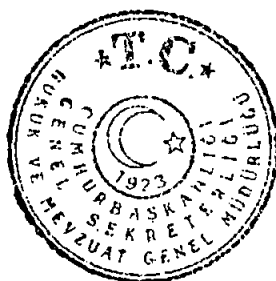
QEVERISË SË REPUBLIKËS SË TURQISË

DHE

**KËSHILLIT TË MINISTRAVE TË REPUBLIKËS
SË SHQIPËRISË**

DM
30/7

**MARRËVESHJE KUADËR USHTARAKE NDËRMJET QEVERISË SË
REPUBLIKËS SË TURQISË DHE KËSHILLIT TË MINISTRAVE TË REPUBLIKËS
SË SHQIPËRISË**

HYRJE

Qeveria e Republikës së Turqisë dhe Këshilli i Ministrave i Republikës së Shqipërisë (në vijim të referuar si "Pala" ose "Palët");

Duke ripohuar angazhimin e tyre ndaj qëllimeve dhe parimeve të Traktatit të Atlantikut të Veriut të datës 04 prill 1949, Marrëveshjes ndërmjet Palëve të Traktatit të Atlantikut të Veriut lidhur me Statusin e Forcave të Tyre; të datës 19 qershor 1951 (në vijim "NATO-SOFA") dhe Kartës së Kombeve të Bashkuara,

Duke theksuar faktin se bashkëpunimi në fusha të ndryshme ushtarake mbi bazën e respektit të ndërsjellë për sovranitetin dhe barazinë e të dyja Palëve do të kontribuojë në interesat e përbashkëta dhe efikasitetin ekonomik të Palëve,

Duke shprehur nevojën për përmirësimin e marrëdhënieve ekzistuese miqësore ndërmjet Palëve në bazë të ligjeve kombëtare, rregullave dhe marrëveshjeve ndërkombëtare,

Kanë rënë dakord për sa vijon:

**NENI 1
QËLLIMI**

Qëllimi i kësaj Marrëveshjeje është të garantojë një kuadër për marrëdhëniet dhe të zhvillojë bashkëpunimin ndërmjet Palëve në fushat e specifikuar në Nenin 4.

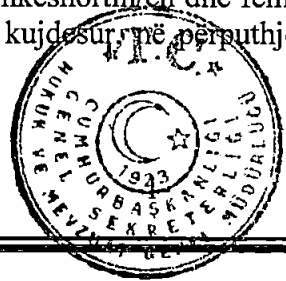
**NENI 2
OBJEKTI**

Kjo Marrëveshje do të zbatohet për shkëmbimin e personelit, materialeve, pajisjeve, informacionit dhe përvojës në fushat e specifikuar në Nenin 4.

**NENI 3
PËRKUFIZIME**

Termet e përdorur në këtë Marrëveshje do të kenë kuptimet e mëposhtme:

1. "Palë Dërguese" nënkupton Palën që dërgon personel, materiale dhe pajisje tek Pala Pritëse për zbatimin e kësaj Marrëveshjeje.
2. "Palë Pritëse" nënkupton Palën që pret personelin, materialin dhe pajisjet e Palës Dërguese në territorin e saj për zbatimin e kësaj Marrëveshjeje.
3. "Personel Vizitues" nënkupton personelin ushtarak ose personat civilë të dërguar nga njëra Palë tek Pala tjetër për zbatimin e kësaj Marrëveshjeje.
4. "Student Vizitues"; nënkupton studentët e dërguar nga Pala Dërguese që do të emërohen në Forcat e Armatosura të Palës Dërguese për të kryer trajnim në shkollat ushtarake të Palës Pritëse ose në institucione të tjera arsimore që do të përcaktohen nga Pala Pritëse.
5. "Familjarët" nënkupton bashkëshortin/en dhe fëmijët e Personelit Vizitues për të cilët ata janë përgjegjës për t'u kujdesur në përputhje me legjislacionin e tyre kombëtar përkatës.

6. "Personel i lartë" nënkupton personin më të lartë ndërmjet Personelit Vizitues të autorizuar për të mbikëqyrur aktivitetet e grupit ushtarak/civil të dërguar brenda objektit të kësaj Marrëveshjeje dhe të emëruar në përputhje me legjislacionin kombëtar të Palës Dërguese.
7. "Grant" nënkupton dhurimin ose transferimin pa pagesë të një malli ose shërbimi.
8. "Shërbime" nënkupton, në përputhje me Marrëveshjen ndërmjet Palëve, ofrimin e trajnimit, informacionit teknik, mbështetjes, zhvillimit, mirëmbajtjes, riparimit, rikuperimit, asgjësimit, mbështetjes portuale dhe këshilluese dhe shpërndarjes së automjeteve tokësore, detare dhe ajrore, pajisjeve, armëve, ndërtesave dhe pasurive, me kusht ruajtjen e pronësisë.
9. "Mbështetje logjistike" përfshin shitjen, grantin, shkëmbimin, alokimin, marrjen/dhënien me qira transferimin teknologjik dhe licencimin e furnizimeve dhe shërbimeve.
10. "Informacion dhe material i klasifikuar": Informacion zyrtar, dokument dhe material që kërkon mbrojtje për sigurinë kombëtare. Si rrjedhojë, ai rregullohet me zbatimin e klasifikimit të sigurisë kombëtare. Ky informacion mund të jetë në formë verbale, vizuale, magnetike ose të shtypur, ose në formë teknologjike ose pajisjeje, duke përfshirë informacionin që i nënshtrohet të Drejtave të Pronësisë Intelektuale.

NENI 4

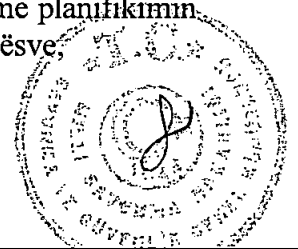
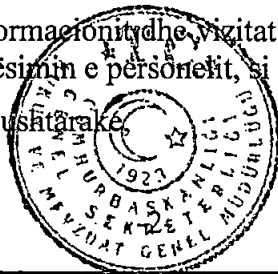
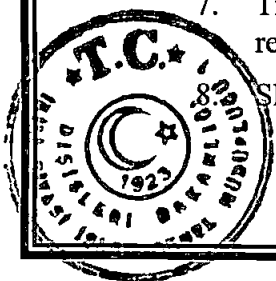
FUSHAT E BASHKËPUNIMIT USHTARAK

Bashkëpunimi ndërmjet Palëve do të përfshijë fushat e mëposhtme:

1. Trajnimi dhe edukimi ushtarak;
 - a. Trajnimi, arsimimi dhe kurset në shkollat ushtarake, qendrat trajnuese dhe arsimore ose institucione të tjera arsimore të përcaktuara nga Pala Pritëse,
 - b. Trajnimi gjatë punës në njësitë, shtabet dhe institucionet ushtarake,
 - c. Shkëmbim i ndërsjellë/i njëanshëm i Personelit Vizitues, Studentit Vizitues ose personelit trajnues ndërmjet institucioneve trajnuese dhe arsimore,
 - d. Vizitat e ndërsjella kontaktuese dhe shkëmbimi i njohurive për përmirësimin e trajnimit dhe edukimit,
 - e. Caktimi i personelit për kurset e gjuhës në vendin e origjinës.
2. Pjesëmarrja e ndërsjellë në stërvitje/trajnime ose stërvitje të përbashkëta në mënyrë aktive ose në cilësinë e vëzhguesit,
3. Industria e mbrojtjes,
4. Bashkëpunimi ushtarak dhe vizitat e kontaktit ndërmjet Forcave të Armatosura.
5. Shkëmbimi i delegacioneve,
6. Struktura organizative e Forcave të Armatosura, struktura dhe pajisja e reparteve ushtarake, drejtimi i personelit,
7. Trajnimi, shkëmbimi i informacionit dhe vizitat e kontaktit në lidhje me planifikimin, rekrutimin, trajnimin, punësimin e personelit, si dhe të drejtat e punonjësve,

Shkëmbimi i inteligjencës ushtarake,

DM
3017

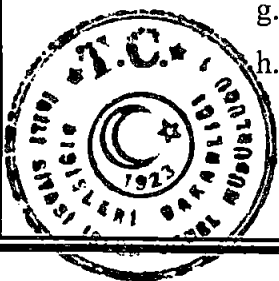

9. Bashkëpunimi logjistik, grantet dhe sistemet logjistike,
10. Mjekësia ushtarake dhe shërbimet shëndetësore,
11. Komunikimet, elektronika, sistemet e informacionit, lufta elektronike dhe mbrojtja kibernetike,
12. Operacione të tjera përveç luftës, të tilla si paqeruajtja, ndihma humanitare, operacionet e sigurisë detare dhe operacionet kundër piraterisë,
13. Shkëmbimi i njohurive mbi sistemet juridike ushtarake,
14. Hartografia dhe hidrografia,
15. Shkëmbimi i personelit për zhvillim profesional,
16. Shkëmbimi i Personelit Vizitues, këshilltarëve dhe njësave,
17. Shkëmbimi i informacionit dhe i përvojës në fushat e kërkimit shkencor dhe teknologjik ushtarak;
18. Veprimtaritë shkencore, sociale, sportive dhe kulturore,
19. Trajnimi dhe shkëmbimi i informacionit dhe i përvojës në luftën kundër minave dhe mjeteve shpërthyes të improvizuara;
20. Trajnimi dhe shkëmbimi i informacionit dhe përvojave në kuadër të Operacioneve të Ndihmës nga Fatkeqësitë Natyrore,
21. Historia ushtarake, arkivat, botimet/publikimet dhe muzeologjia.

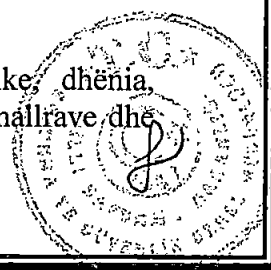
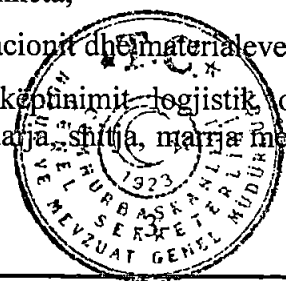
NENI 5

PARIMET E ZBATIMIT DHE BASHKËPUNIMIT

1. Palët mund të vendosin linja bashkëpunimi në bazë të vendimeve të tyre në mënyrat e mëposhtme:
 - a. Takimet dhe vizitat e Ministrave të Mbrojtjes, Shefave të Shtabit të Përgjithshëm dhe zëvendësve të tyre ose zyrtarëve të tjerë të autorizuar nga Palët,
 - b. Shkëmbimi i përvojës ndërmjet ekspertëve të të dyja Palëve në fusha të ndryshme aktivitetesh,
 - c. Organizimi i trajnimeve, edukimit dhe kurseve me kosto, pa pagesë ose me kosto të reduktuar në reparte, shtabe apo institucione ushtarake,
 - d. Kontaktet ndërmjet institucioneve të ngjashme ushtarake,
 - e. Organizimi i diskutimeve, konsultimeve, takimeve të përbashkëta dhe pjesëmarrja në kurse, simpoziume dhe konferenca,
 - f. Pjesëmarrja në stërvitjet ushtarake duke përfshirë stërvitjet me plumba të vërtetë, pjesëmarrja në këto stërvitje ushtarake si vëzhgues, kryerja e stërvitjeve gjatë lundrimit (PASSEX) dhe vizitat në port, organizimi i stërvitjeve të përbashkëta,
 - g. Shkëmbimi i informacionit dhe materialeve trajnuese,
 - h. Në kuadër të bashkëpunimit logjistik, ose mbështetjes logjistike dhënia e shkëmbimi, shpërndarja, shitja, marrja në qira/dhënia me qira e mallrave dhe

DM
30/7

shërbimeve në inventarin e Palëve dhe transferimi i teknologjisë, licencimi në lidhje me këto mallra dhe shërbime dhe transporti falas i materialit të dhuruar. në përputhje me legjislacionin e vetë palës dhuruese.

2. Veprimtaritë që do të kryhen në kuadër të bashkëpunimit logjistik ose mbështetjes logjistike do të kryhen në përputhje me kufizimet e transferimit të palëve të treta që rrjedhin nga marrëveshjet në fuqi të cilat palët kanë nënshkruar me kombe të tjera.
3. Palët mund të lidhin memorandume plotësuese mirëkuptimi, protokolle dhe marrëveshje për zbatimin e kësaj Marrëveshjeje në përputhje me proceset e ratifikimit të Palëve sipas legjislacionit të tyre kombëtar dhe në përputhje me dispozitat e kësaj Marrëveshjeje.
4. Bashkëpunimi do të kryhet duke marrë parasysh interesat dhe nevojat e ndërsjella të Palëve dhe mbi bazën e reciprocitetit.
5. Informacioni dhe dokumentet materiale, teknike të shkëmbyera në formën e granteve ose në këmbim për pagesë ose ato të prodhuara bashkërisht nga Palët në përputhje me këtë Marrëveshje, memorandume të tjera mirëkuptimi, protokolle dhe marrëveshje, nuk do t'i transferohen një pale të tretë pa pëlqim paraprak të ndërsjellë.
6. Në rast se materiali që do të jepet brenda objektit të kësaj Marrëveshjeje nxirret nga përdorimi, Pala Pritëse do të informojë Palën Dërguese me shkrim.

NENI 6

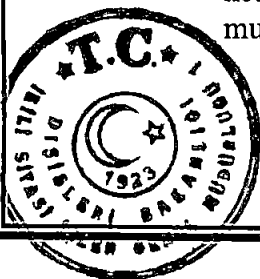
AUTORITETET KOMPETENTE DHE PLANET VJETORE TË ZBATIMIT

1. Autoritetet kompetente për zbatimin e kësaj Marrëveshjeje janë:
Për Qeverinë e Republikës së Turqisë: Ministria e Mbrojtjes Kombëtare e Republikës së Turqisë,
Për Qeverinë e Republikës së Shqipërisë: Ministria e Mbrojtjes e Republikës së Shqipërisë.
2. Palët do të përgatisin Planet Vjetore të Zbatimit në lidhje me aktivitetet e përbashkëta për zbatimin e kësaj Marrëveshjeje. Planet Vjetore të Zbatimit do të përfshijnë emrin, qëllimin, llojin, datën, vendin, institucionet zbatuese, aspektet financiare dhe detaje të tjera të aktiviteteve që do të kryhen.
3. Bashkëpunimi ndërmjet Palëve do të forcohet nëpërmjet vizitave të ndërsjella në të gjitha nivelet e përmendura në Planet Vjetore të Zbatimit.

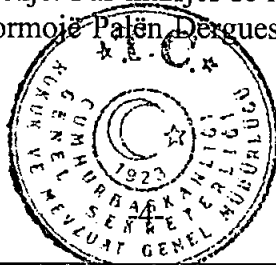
NENI 7

KUSHTET E TRAJNIMIT/KURISIT

1. Trajnimi dhe edukimi do të jepen sipas kushteve të parashikuara në legjislacionin e Palës Pritëse.
2. Një kërkesë për trajnim nga Pala Dërguese do t'i bëhet nëpërmjet një letre zyrtare Palës Pritëse jo më vonë se në mars të vitit përpara fillimit të trajnimit ose kurseve në përputhje me këtë Marrëveshje. Pas marrjes së kërkesës, Pala Pritëse do ta shqyrtojë këtë kërkesë dhe do të informojë Palën Dërguese për përgjigjen e saj jo më vonë se muaji korrik.

DM
30/7

3. Nëse ka kërkesë për trajnim shtesë, kjo kërkesë njoftohet me shkresë zyrtare. Kërkesat shtesë brenda këtij qëllimi mund të përfshihen në kërkesat e planifikuara si rezultat i konsultimit ndërmjet Palëve dhe në masën që është e mundur.

4. Është një parim themelor ofrimi i trajnimeve në gjuhën e Palës Pritëse, me përjashtim të trajnimeve të ofruara nga Pala Pritëse në gjuhën angleze. Megjithatë, nëse kërkohet nga Pala Dërguese dhe nëse çmohet e përshtatshme nga Pala Marrëse, trajnimet që zgjasin më pak se 3 (tre) muaj mund të ofrohen nëpërmjet një përkthyesi. Në rast se trajnimi ofrohet nëpërmjet një përkthyesi, Pala Dërguese do të caktojë një numër të mjaftueshëm përkthyesish për personelin që do të marrë pjesë në trajnim. Kostot e përkthimit/përkthyesit për qëllime trajnimi do të mbulojnë nga Pala Dërguese.

5. Pala Dërguese do të informojë Palën Pritëse për vendimin përfundimtar për pjesëmarrjen në trajnim, numrin e personelit të ftuar të dërguar për trajnim/kurse, të dhënat e fluturimit dhe informacione të tjera të paktën 45 (dyzet e pesë) ditë përpara fillimit të trajnimit, në mënyrë që t'i mundësojë Palës Pritëse të kryejë rregullimet e nevojshme. Në rast se njoftimet nuk bëhen në kohën e duhur, Pala Marrëse ka të drejtë të shtyjë kërkesën për kursin/trajnimin për një datë të mëvonshme ose ta anulojë plotësisht atë.

6. Trajnimi i personelit të ftuar dhe i studentëve vizitues kryhet në përputhje me programet e institucioneve ose njërive ushtarake ku bëhet trajnimi. Nëse lëndët e kursit mbulojnë çështje që lidhen me sigurinë kombëtare, mund të vendosen kufizime në këtë drejtim.

7. Pala Pritëse do të përcaktojë se cilën nga pajisjet dhe materialet e nevojshme do të sigurojë për personelin vizitues dhe studentët vizitues gjatë periudhës së trajnimit dhe cili prej tyre do t'i kthehet Palës Pritëse kur të përfundojë trajnimi.

8. Personeli dhe studentët vizitues do të zgjidhen nga Pala Dërguese sipas kriterëve të përcaktuara nga Autoriteti Kompetent i Palës Pritëse. Personeli dhe studentët vizitues që nuk plotësojnë kriteret e përcaktuara nga Pala Pritëse, nuk do të pranohen për trajnim dhe edukim.

9. Çështjet në lidhje me llojin e provimit dhe trajnimit do të vendosen nga Pala Pritëse.

10. Për kryerjen e trajnimit dhe edukimit, nëse çmohet e nevojshme nga Palët, mund të lidhen protokolle bazuar në këtë Marrëveshje për programet e trajnimit që kanë më shumë se një muaj kohëzgjatje dhe/ose përfshijnë rrezik për jetën. Këto protokolle mund të mbulojnë çështjet e mëposhtme ose çështje të tjera që çmohen të nevojshme:

a. Lënda e trajnimit,

b. Vendi i trajnimit,

c. Gjuha, kohëzgjatja dhe kushtet e trajnimit,

d. Të drejtat dhe detyrat e personelit ushtarak gjatë periudhës së trajnimit,

e. Fillimi dhe përfundimi i trajnimit si dhe numri i pjesëmarrësve në kurs,

f. Kualifikimet e dëshiruara të personelit që llojë trajnohet,

g. Mënyra e garantimit të sigurisë së personelit ushtarak gjatë gjithë periudhës së trajnimit.

DM
30/7

- h. Mënyra e sigurimit të personave ushtarakë,
 - i. Mënyra e kompensimit për dëmin dhe humbjen,
 - j. Kushtet dhe procedurat e pagesës për trajnim.
 - k. Marrëveshjet në lidhje me bordin dhe akomodimin si dhe transportin.
11. Pala pritëse do të marrë masat e nevojshme në lidhje me akomodimin dhe sigurinë e personelit vizitues dhe të vartësve të tyre dhe për të garantuar që ata të përfitojnë nga lehtësira të tjera.
12. Personeli i ftuar dhe studentët vizitues që dërgohen për të ndjekur programin/kurset e trajnimit, kanë përfunduar programin e kursit të specifikuar, kanë pasur sukses në provimet e organizuara sipas kushteve të kursit dhe kanë shkruar me sukses tezën/projektet e tyre, do t'u jepet një certifikatë që tregon se ata të kenë përfunduar specializimin ose programin e duhur të trajnimit (diplomë akademike). Ekuivalentimi i diplomës (dokumenti, certifikata) i nënshtrohet miratimit nga Institucionet e Arsimit të Lartë të Palës Dërguese sipas legjislacionit kombëtar.

NENI 8

SIGURIA E INFORMACIONIT DHE MATERIALIT TË KLASIFIKUAR

1. Të gjitha informacionet e klasifikuara, dokumentet, të drejtat e pronësisë fizike dhe intelektuale dhe materiali ushtarak i ofruar ose prodhuar sipas kësaj Marrëveshjeje do të shkëmbehen, përdoren dhe mbrohen për qëllimet e tyre, sipas memorandumeve pasuese të mirëkuptimit, protokolleve dhe marrëveshjeve që do të lidhen ndërmjet Palëve.
2. Palët, në përputhje me legjislacionin e tyre kombëtar, do të garantojnë mbrojtjen e informacionit, dokumenteve dhe të gjitha të dhënave mbi materialet dhe pajisjet që do të shkëmbehen në kuadër të zbatimit të kësaj Marrëveshjeje ose kryerjes së aktiviteteve të përbashkëta. Në këtë kontekst, ata do të marrin të njëjtat masa si ato që janë të nevojshme për mbrojtjen e informacionit të tyre të klasifikuar të të njëjtit nivel. Palët do t'i japin informacionit të shkëmbyer nivelin e duhur të klasifikimit siç tregohet në tabelën e mëposhtme.

Për Qeverinë e Republikës së Turqisë	Ekuivalente në gjuhën angleze	Për Këshillin e Ministrave të Republikës së Shqipërisë
Çok Gizli	Top Secret	Top Sekret
Gizli	Secret	Sekret
Hizmete Özel	Restricted	I Kufizuar

3. Informacioni dhe materiali i klasifikuar nuk do zbulohen ose ndahen (ose transferohen) me një palë të tretë pa pëlqimin paraprak me shkrim të Palës që i ofron.
4. Informacioni dhe materiali i klasifikuar do të shkëmbehen vetëm nëpërmjet kanaleve ndërqeveritare ose kanaleve të tjera të miratuara nga autoritetet e sigurisë të përcaktuara nga Palët. Niveli i klasifikimit të informacionit do të përcaktohet nga Pala që jep informacionin.

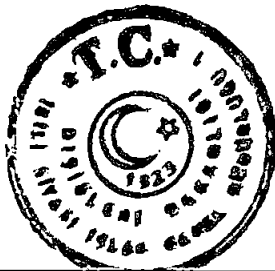
DM
3017

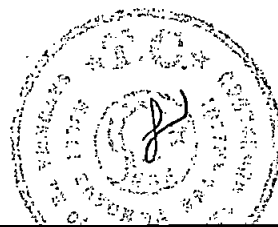
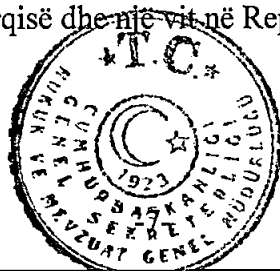
5. Palët do të vazhdojnë të jenë përgjegjëse për mbrojtjen dhe parandalimin e lëshimit të nivelit të klasifikimit të informacionit dhe materialit të klasifikuar të shkëmbyer edhe pas përfundimit të kësaj Marrëveshjeje.
6. Palët do të garantojnë mbrojtje efektive të të drejtave për pronësinë intelektuale që krijohen ose transferohen sipas kësaj Marrëveshjeje në përputhje me legjislacionin e tyre kombëtar dhe traktatet ndërkombëtare në të cilat janë palë. Në kontekstin e kësaj Marrëveshjeje, pronësia intelektuale do të kuptohet siç përshkruhet në Nenin 2 të Konventës për Themelimin e Organizatës Botërore të Pronësisë Intelektuale, bërë në Stokholm më 14 korrik 1967.
7. Nëse çmohet e nevojshme, një marrëveshje e veçantë sigurie për transferimin, përdorimin dhe mbrojtjen e informacionit dhe materialeve të klasifikuara të shkëmbyera brenda objektit të kësaj Marrëveshjeje mund të lidhet nën përgjegjësinë e organeve të autorizuar për secilën nga fushat e bashkëpunimit të specifikuar në Nenin IV.
8. Informacioni i marrë gjatë zbatimit të dispozitave të kësaj Marrëveshjeje nuk do të përdoret nga asnjëra Palë kundër interesave të Palës tjetër ose ndonjë Pale të tretë.
9. Palët do të sigurojnë që aksesin në informacionin dhe materialet e klasifikuara t'i jepet në bazë të nevojës për t'u njohur dhe për personelin që zotëron lejen e duhur të sigurisë.
10. Në rast se informacioni i shkëmbyer në lidhje me zbatimin e kësaj Marrëveshjeje zbulohet papritur, pala që zbulon faktin do të informojë menjëherë Palën tjetër për situatën.
11. Palët do të respektojnë të drejtat dhe rregullat që rregullojnë patentat, të drejtat e autorit dhe sekretet tregtare në aktivitetet e tyre të bashkëpunimit. Palët mund të vendosin kufizime për çështjet që lidhen me sekretet kombëtare.

NENI 9 INTELIGJENCA USHTARAKE

1. Ky Nen mbulon zhvillimet në fushën e interesit të Forcave të Armatosura të Palëve në lidhje me ato vende që konsiderohen se dëmtojnë interesat e ndërsjella të Palëve dhe që do të përcaktohen së bashku, duke u dhënë përparësi aktiviteteve ushtarake dhe shkëmbimit të informacionit të inteligjencës ushtarake për aktivitetet e këtyre vendeve në Republikën e Turqisë dhe Republikën e Shqipërisë.
2. Shkëmbimi i informacionit të inteligjencës do të kryhet me mjetet e mëposhtme dhe sipas metodave të mëposhtme:
 - a. Çdo çështje koordinimi (përfshirë subjektet e shkëmbimit) do të përcaktohet ndërmjet Palëve me marrëveshje të ndërsjellë për vitin përkatës gjatë negociatave dypalëshe të mbajtura nga Shefat e Inteligjencës Ushtarake të të dy vendeve ose nga personeli i autorizuar prej tyre në bazë të rotacionit, një vit në Republikën e Turqisë dhe një vit në Republikën e Shqipërisë.

DM
30/7

- b. Pala vizituese do të njoftojë Palën Pritëse për emrin, gradën, emërimin dhe lejen e sigurisë së anëtarëve të delegacionit të paktën pesëmbëdhjetë (15) ditë para datës së planifikuar.
- c. Gjuha e dokumenteve dhe negociatave do të jetë anglisht. Negociatat mund të zhvillohen nëpërmjet një përkthyesi, nëse kërkohet
- d. Informacioni që mund të shkëmbehet do të dorëzohet në formë dokumenti. Nëse ka ndonjë CD, DVD, film, fotografi, *slide*, etj., në lidhje me këtë informacion, ato duhet t'i bashkëngjiten dokumentit.
- e. Të dyja Palët bien dakord që t'i përgjigjen kërkesave të njëra-tjetrës për informacion sa më shpejt të jetë e mundur nëpërmjet kanaleve të sigurta të dakordësuara reciprokisht
- f. Kërkesa për shkëmbimin e informacionit të inteligjencës ushtarake do të vlerësohet rast pas rasti dhe mund të refuzohet, nëse ato rrezikojnë sovranitetin dhe sigurinë kombëtare të njëres prej Palëve ose kundërshtojnë gjerësisht interesat e saj kombëtare/ndërkombëtare

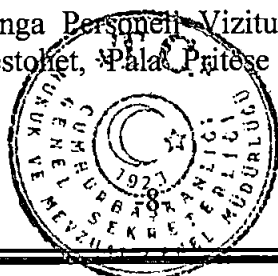
NENI 10

ÇËSHTJET JURIDIKE

1. Personeli Vizitues dhe Familjarët e tyre si dhe Studentët Vizitues do t'i nënshtrohen legjislacionit kombëtar dhe juridiksionit të Palës Pritëse gjatë pranisë së tyre në territorin e Palës Pritëse, duke përfshirë hyrjen, qëndrimin dhe nisjen. Në rastet kur zbatohet juridiksioni penal i Palës Pritëse dhe vendimi përcakton një dënim që nuk është i përfshirë në legjislacionin e Palës Dërguese, do të zbatohet një lloj dënimi që është i përfshirë në legjislacionin e të dy Palëve. Pala dërguese do të ketë të drejtën të ushtrojë juridiksion ekskluziv mbi personat që i nënshtrohen ligjit ushtarak të Palës Dërguese në lidhje me shkeljet, duke përfshirë shkeljet që lidhen me sigurinë e saj, të dënueshme nga ligji i Palës Dërguese, por jo nga ligji i Pala Pritëse.
2. Në rastet kur zbatohet ligji i të dyja Palëve, autoritetet e Shtetit Dërgues do të kenë të drejtën parësore për të ushtruar juridiksionin e tyre mbi personelin vizitues në situatat e mëposhtme:
 - a. Kur vepra është vetëm kundër pronës ose sigurisë së Shtetit Dërgues, ose është vetëm kundër personit ose pronës të një anëtar tjetër të forcës ose komponentit civil të Shtetit Dërgues, ose të një varësi.
 - b. Rastet që rrjedhin nga çdo veprim ose mosveprim të kryer me dashje ose nga pakujdesia në kryerjen dhe në lidhje me detyrën zyrtare.
3. Në rast mosmarrëveshjeje ndërmjet Palëve, nëse një veprim përfshihet në paragrafin 2a ose 2b të këtij Neni, Palët do të krijojnë urgjentisht një komision të përbashkët të përbërë nga përfaqësues nga secila palë për të përcaktuar nëse veprimi në fjalë ose mosveprimi përfshihet në paragrafin 2a ose 2b të këtij Neni. Nëse komisioni i përbashkët në fjalë nuk mund të arrijë një marrëveshje për këtë çështje, atëherë vendimi i Shtetit Pritës do të ketë përparësi.
4. Në rast se ndonjë person nga Personeli Vizitues, Familjarët e tyre ose Studentët Vizitues ndalohet ose arrestohet, Pala Pritëse do të informojë menjëherë Palën Dërguese për situatën.

DM
30/7

5. Në rast se ndonjë person nga Personeli Vizitues, Familjarët e tyre ose Studentët Vizitues përballet me një hetim ligjor ose proces ligjor në Palën Pritëse, ai ose ajo do të ketë të drejtën e të gjithë mbrojtjes ligjore të pranuar gjerësisht, e cila do të jetë jo më pak se ajo që gëzojnë shtetasit e Palës Pritëse.
6. Veprimtaritë e Studentit Vizitues dhe të Personelit Vizitues mund të ndërpriten nëse shkelin ligjet e Palës Pritëse.
7. Studentët Vizitues dhe Personeli Vizitues do të respektojnë rregullat disiplinore në njësitë, selitë dhe institucionet ku janë caktuar.
8. Studentët Vizitues do t'i nënshtrohen legjislacionit kombëtar të Palës Pritëse për ndëshkimet disiplinore dhe Personeli Vizitues do t'i nënshtrohet legjislacionit kombëtar të Palës Dërguese. Megjithatë, autoritetet ushtarake kompetente të Palës Pritëse mund t'i japin urdhra Personelit Vizitues që kanë nën komandën e tyre, sipas kërkesave të detyrës.
9. Personeli i Lartë i Palës Dërguese do të autorizohet të zbatojë masa disiplinore ndaj Personelit Vizitues në përputhje me dispozitat e tyre përkatëse të ligjeve të shërbimit ushtarak dhe ligjeve disiplinore.
10. Personeli Vizitues, Familjarët e tyre ose Studentët Vizitues nuk duhet të angazhohen në asnjë aktivitet politik ose nuk duhet të kryejnë asnjë veprimtari kundër Palës Pritëse.

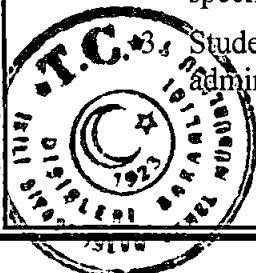
NENI 11 PRETENDIMET PËR KOMPENSIM

1. Legjislacioni kombëtar i Palës Pritëse do të zbatohet për kërkesat e kompensimit të palës së tretë gjatë zbatimit të kësaj Marrëveshjeje.
2. Palët nuk do të kërkojnë kompensim nga njëra-tjetra për dëmtimin ose vdekjen e personelit të tyre ose për dëmet/humbjet e shkaktuara ndaj individëve, mallrave dhe mjedisit gjatë kryerjes së aktiviteteve sipas kësaj Marrëveshjeje, përveç rasteve kur një dëm ose humbje e tillë shkaktohet si rezultat i neglizhencës së rëndë ose shkeljes së qëllimshme.
3. Palët do të përcaktojnë së bashku nëse një situatë e tillë është shkaktuar si rezultat i neglizhencës së rëndë ose shkeljes së qëllimshme ose të paqëllimshme. Palët do të krijojnë menjëherë një komision të përbashkët të përbërë nga përfaqësues nga secila Palë për të përcaktuar nëse veprimi ose mosveprimi i përmendur përfshihet në paragrafin 2 të këtij Neni. Nëse komisioni i përbashkët në fjalë nuk mund të arrijë një marrëveshje për këtë çështje, atëherë vendimi i Shtetit Pritës do të ketë përparësi.

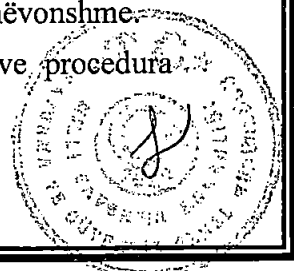
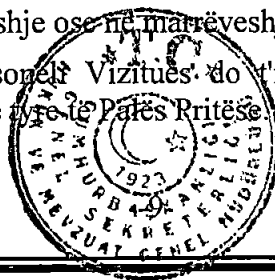
NENI 12 ÇËSHTJET ADMINISTRATIVE

1. Personeli Vizitues dhe Familjarët e tyre dhe Studentët Vizitues nuk do të kenë imunitet dhe privilegje diplomatike.
2. Përveç rasteve kur Palët bien dakord reciprokisht ndryshe, Pala Pritëse nuk do t'i caktojë Studentët Vizitorë dhe Personeli i Vizituesve në detyra të ndryshme nga ato të specifikuara në këtë Marrëveshje ose në marrëveshjet dhe marrëveshjet e mëvonshme.

Studentët Vizitues dhe Personeli Vizitues do t'i nënshtrohen të njëjtave procedura administrative si homologët e tyre të Palës Pritëse.

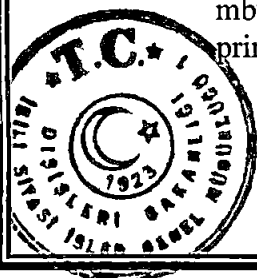
DM
3017

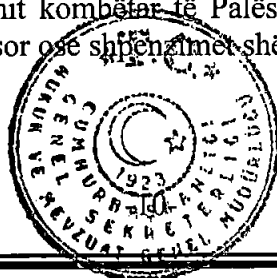
4. Personeli ushtarak i Palës Dërguese do të ketë të drejtën të veshë uniformën e tij kombëtare, përveç rasteve kur është rënë dakord ndryshe në memorandume të tjera mirëkuptimi, protokolle dhe marrëveshje teknike që do të nënshkruhen në kuadër të kësaj Marrëveshjeje. Pala Pritëse do të sigurojë, në masën që është e mundur, pajisjet e nevojshme për kryerjen e çdo veprimtarie gjatë detyrës. Megjithatë, Studentët Vizitues duhet të veshin uniformën ushtarake të siguruar nga Pala Pritëse. Këta Studentë mund t'i bashkëngjisin uniformës simbole ushtarake të ofruara nga Pala Dërguese në mënyrë që të dallohen.
5. Pala Dërguese do të rezervojë të drejtën që të thërrasë personelin e saj kur e gjykon të nevojshme. Pala Pritëse mund t'i kërkojë Palës Dërguese të tërheqë ose të zëvendësojë personelin e saj pa dhënë asnjë arsye. Në këtë rast, Pala Pritëse i dërgon Palës Dërguese, nëpërmjet zyrave të atashut ushtarak, vetëm kërkesën e saj me shkrim në lidhje me zëvendësimin e personelit. Pala Pritëse do të marrë masat e nevojshme sa më shpejt që të jetë e mundur për kthimin e personelit përkatës.
6. Çështjet administrative që përbëjnë përjashtime do të specifikohen në memorandume të tjera mirëkuptimi, protokolle ose marrëveshje teknike që do të nënshkruhen në kuadër të kësaj Marrëveshjeje.
7. Personeli Vizitues dhe Familjarët e tyre mund të përfitojnë nga klubet e oficerëve dhe supermarketet e personelit ushtarak në kuadrin e rregulloreve të Palës Pritëse.
8. Në rast se ndonjë prej Personelit Vizitues dhe Familjarët të tyre ose Studentëve Vizitues vdes, Pala Pritëse do të informojë Palën Dërguese për situatën, do ta transportojë të ndjerin në aeroportin më të afërt ndërkombëtar brenda territorit të saj dhe do të marrë masa të tjera të nevojshme duke përfshirë mbrojtjen mjekësore derisa trupi të transferohet.
9. Personeli Vizitues dhe Familjarët e tyre dhe Studentët Vizitues duhet të shmangin veprimet që dëmtojnë mjedisin, t'i kushtojnë vëmendje të madhe parandalimit të ndotjes së mjedisit dhe të respektojnë rregulloret e Palës Pritëse për këtë çështje.
10. Pala Pritëse do të marrë vendimin përfundimtar në lidhje me ofrimin e shërbimeve të transportit të nevojshëm për kryerjen e aktiviteteve në bazë të reciprocitetit dhe duke marrë parasysh mundësitë e saj kundrejt kostos ose pa kosto.
11. Trajnimi dhe edukimi do të bëhen në përputhje me legjislacionin e Palës Pritëse. Studenti Vizitues dhe Personeli Vizitues, të cilët nuk janë në gjendje të ndjekin trajnimin dhe arsimin për shkak të mosarritjeve akademike, mungesës së disiplinës, problemeve mjekësore, etj., shkarkohen nga institucionet e trajnimit dhe arsimit në përputhje me procedurat përkatëse të përcaktuara në legjislacionin e Palës Pritëse.

NENI 13 SHËRBIMET SHËNDETËSORE

1. Personeli vizitues dhe studentët vizitues do të jenë në gjendje të mirë shëndetësore për të kryer çdo aktivitet sipas kësaj Marrëveshjeje. Pala pritëse mund të kërkojë një raport mjekësor që vërteton se ata janë në gjendje të mirë shëndetësore.
2. Shpenzimet e shërbimeve të ekzaminimit dhe trajtimit të studentëve të ftuar do të mbulohen sipas legjislacionit kombëtar të Palës Pritëse. Pala Pritëse do të mbulojë primet e sigurimit shëndetësor ose shpenzimet shëndetësore të studentëve vizitues.

DM
3017

3. Pala Pritëse do të ofrojë falas shërbimet e urgjencës mjekësore dhe shërbimet urgjente të kujdesit dentar të personelit të ftuar dhe të vartësve të tyre. Shpenzimet e ekzaminimit dhe trajtimit mjekësor, me përjashtim të shërbimeve mjekësore urgjente dhe kujdesit urgjent dentar të personelit të ftuar dhe vartësve të tyre, do të mbulohen nga një sigurim shëndetësor që do të blihet sipas legjislacionit kombëtar të Palës Pritëse.
4. Pala Pritëse mund të sigurojë pa pagesë ose në këmbim të pagesës primet e sigurimit ose të gjitha kostot e shërbimit të trajtimit të personelit të ftuar dhe vartësve të tyre. Nëse Pala Pritëse vendos t'i sigurojë ato në këmbim të pagesës, primet e sigurimit ose të gjitha kostot e shërbimit të trajtimit të personelit vizitues dhe vartësve të tyre do të mbulohen nga Pala dërguese ose personeli i ftuar.

NENI 14 ÇËSHTJET FINANCIARE

1. Pala Dërguese do të jetë përgjegjëse për pagën/dietat, akomodimin, ushqimin, transportin dhe të drejtat e tjera financiare të Personelit Vizitues dhe Studentëve Vizitues të caktuar për të kryer aktivitetet e bashkëpunimit sipas kësaj Marrëveshjeje.
2. Megjithatë, nëse kërkohet nga Pala Dërguese, Pala Pritëse do të vendosë nëse çështjet e mëposhtme do të përmbushen apo jo si dhe do të vendosë kushtet e përmbushjes së tyre për Personelin Vizitues dhe Studentët Vizitues të caktuar për qëllime trajnimi dhe edukimi.

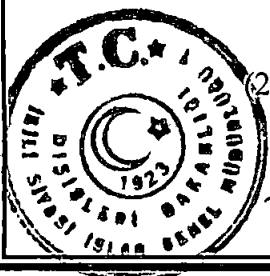
a. Për Personelin Vizitues:

- (1) Transportin brenda vendit dhe ndërkombëtar (Procedurat dhe parimet përcaktohen nga Pala Pritëse. Dy herë nga Turqia në Shqipëri dhe dy herë nga Shqipëria në Turqi gjatë periudhës së arsimit)
- (2) Paga mujore (Kushtet dhe shumat e oficerit dhe nënoficerëve pjesëmarrës në kurs do të përcaktohen në përputhje me gradat e tyre, ndërsa kushtet dhe shumat e personelit civil do të përcaktohen nga Pala Pritëse në përputhje me statusin e tyre),
- (3) Kostot e trajnimit dhe arsimit (me kosto, me kosto të reduktuar ose pa pagesë),
- (4) Veshja (Detajet do të përcaktohen nga Pala Pritëse).
- (5) Pagesa e punës me turne për mjekët pritës të trajnimit të posaçëm.
- (6) Konviktet (në një vendndodhje ushtarake që do të përcaktohet nga Pala Pritëse)
- (7) Qiradhënia (në një vendndodhje ushtarake që do të përcaktohet nga Pala Pritëse)

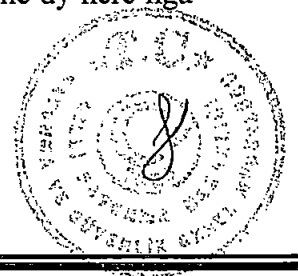
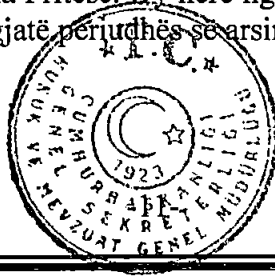
b. Për Studentët Vizitues:

- (1) Transportin brenda vendit dhe ndërkombëtar (Procedurat dhe parimet përcaktohen nga Pala Pritëse. Dy herë nga Turqia në Shqipëri dhe dy herë nga Shqipëria në Turqi gjatë periudhës së arsimit)

- (2) Ushqimin,

DM
30/7

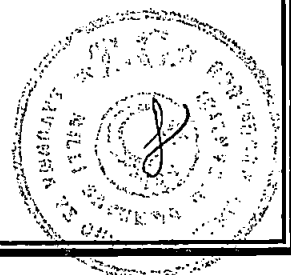
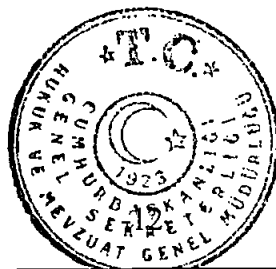
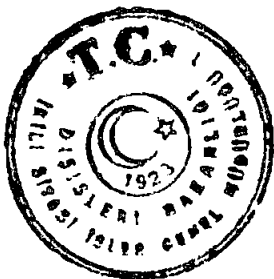

- (3) Akomodimin (Në shtëpitë ose ambientet e pritjes të përcaktuara nga Pala Pritëse),
 - (4) Dieta ditore (Kushtet dhe shuma përcaktohen nga Pala Pritëse),
 - (5) Kostot e trajnimit dhe të arsimimit (me kosto, me kosto të reduktuar ose pa pagesë),
 - (6) Veshja (Detajet do të përcaktohen nga Pala Pritëse).
 - (7) Pagat e paguara për studentët e vitit të 6-të të Fakultetit të Mjekësisë gjatë trajnimit të praktikës.
3. Kurset e gjuhës turke që do të ofrohen në Republikën e Turqisë (përfshirë klasat përgatitore të gjuhës gjatë arsimimit akademik) dhe kurset e gjuhës shqipe që do të ofrohen në Republikën e Shqipërisë, do të jenë pa pagesë. Trajnimet që kërkojnë kosto të lartë (si trajnimi i fluturimit, trajnimi i zhytësve, trajnimi për hedhjen e lirë nga kulla etj) mund të ofrohen me çmim të plotë.
 4. Studentët Vizitues dhe Personeli Vizitues do të shlyejnë borxhet e tyre dhe të Familjarëve të tyre para largimit përfundimtar nga Pala Pritëse. Në rast të një tërheqjeje urgjente, borxhet e Personelit Vizitues dhe të Familjarëve të tyre, si dhe të Studentëve Vizitues do të paguhen nga Pala Dërguese sipas dokumentit që do të lëshohet nga Pala Pritëse ku specifikohet shuma e shpenzimeve të miratuara nga autoriteti përkatës.
 5. Shpenzimet e trajnimit dhe arsimit do të paguhen në dollarë amerikanë nga Pala Dërguese në llogarinë bankare të përcaktuar nga autoriteti kompetent i Palës Pritëse brenda 60 (gjashtëdhjetë) ditëve nga marrja e dokumentit që specifikon shumën e shpenzimeve të miratuar nga autoriteti përkatës në fund të çdo periudhe trajnimi dhe arsimimi (shpenzimet e trajnimit një mujor ose me periudhë kohore më të shkurtër do të paguhen me para në dorë).
 6. Personeli Vizitues dhe Familjarët e tyre si dhe Studentët Vizitues do t'i nënshtrohen ligjeve tatimore në fuqi në Palën Pritëse gjatë hyrjes, qëndrimit dhe largimit të tyre.

NENI 15 PROCEDURAT DOGANORE DHE TË PASAPORTËS

1. Personeli Vizitues dhe Familjarët e tyre si dhe Studentët Vizitues do t'i nënshtrohen rregulloreve të Palës Pritëse në lidhje me qëndrimin dhe udhëtimin e shtetasve të huaj në territorin e Palës Pritëse.

2. Personeli Vizitues dhe Familjarët e tyre si dhe Studentët Vizitues do t'u nënshtrohen rregulloreve doganore dhe të pasaportës të Palës Pritëse gjatë hyrjes dhe daljes së tyre nga vendi i saj. Megjithatë, Pala Pritëse do të sigurojë të gjitha lehtësitë e mundshme administrative brenda kuadrit të legjislacionit të saj.

NENI 16
ANGAZHIMET E PALËVE QË RRJEDHIN NGA
MARRËVESHJE TË TJERA NDËRKOMBËTARE

Dispozitat e kësaj Marrëveshjeje nuk do të cenojnë të drejtat dhe angazhimet e Palëve që rrjedhin nga marrëveshje të tjera ndërkombëtare dhe nuk do të përdoren kundër interesave, sigurisë dhe integritetit territorial të Shteteve të tjera.

NENI 17
ZGJIDHJA E MOSMARRËVESHJEVE

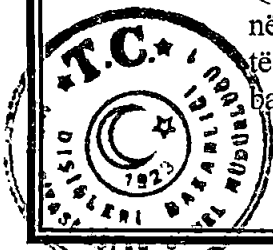
1. Çdo mosmarrëveshje që lind nga zbatimi ose interpretimi i kësaj Marrëveshjeje do të zgjidhet me konsultime dhe negociata ndërmjet Palëve në nivelin më të ulët të mundshëm dhe nuk do t'i referohet asnjë gjykatë kombëtare ose ndërkombëtare ose pale të tretë për zgjidhje.
2. Nëse mosmarrëveshja nuk zgjidhet brenda 60 (gjashtëdhjetë) ditëve nga data e kësaj mosmarrëveshjeje, Palët do të fillojnë negociatat brenda 30 (tridhjetë) ditëve. Nëse nuk arrihet asnjë zgjidhje brenda 60 (gjashtëdhjetë) ditëve në vijim, Palët mund ta ndërpresin këtë Marrëveshje në përputhje me procedurën e specifikuar në Nenin 19.

NENI 18
NDRYSHIME DHE RISHIKIMI

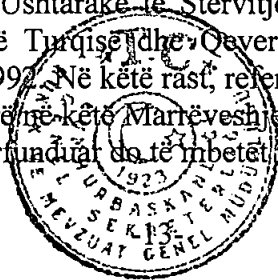
Secila Palë mund të propozojë ndryshimin ose rishikimin e kësaj Marrëveshjeje përmes kanaleve diplomatike, nëse e çmon të nevojshme. Negociatat do të fillojnë brenda 30 (tridhjetë) ditëve nga data e marrjes së propozimit me shkrim. Nëse nuk arrihet asnjë rezultat brenda 60 (gjashtëdhjetë) ditëve, Palët mund ta ndërpresin këtë Marrëveshje në përputhje me procedurën e specifikuar në Nenin 19. Ndryshimet ose rishikimet me shkrim të dakordësuara do të hyjnë në fuqi në përputhje me procedurat e përcaktuara në Nenin 20 që rregullon hyrjen në fuqi të kësaj Marrëveshjeje.

NENI 19
KOHËZGJATJA DHE NDËRPRERJA

1. Kjo Marrëveshje do të mbetet në fuqi për një periudhë 5 (pesë) vjeçare.
2. Nëse njëra nga Palët nuk njofton Palën tjetër me shkrim nëpërmjet kanaleve diplomatike mbi synimin e saj për ta ndërprerë atë, kjo Marrëveshje do të zgjatet automatikisht për periudha të njëpasnjëshme prej 1 (një) viti.
3. Secila palë mund ta njoftojë palën tjetër për synimin e saj për të ndërprerë Marrëveshjen me shkrim nëpërmjet kanaleve diplomatike në çdo kohë. Njoftimet për ndërprerjen e Marrëveshjes do të hyjnë në fuqi 90 (nëntëdhjetë) ditë pas dhënies së njoftimit.
4. Ndërprerja e kësaj Marrëveshjeje nuk do të ndikojë në programet dhe aktivitetet në vazhdim.
5. Me hyrjen në fuqi të kësaj Marrëveshjeje, do të ndërpritet "Marrëveshja e Bashkëpunimit në Fushat Ushtarake të Stërviçjes, Teknikës dhe Shkencës ndërmjet Qeverisë së Republikës së Turqisë dhe Qeverisë së Republikës së Shqipërisë", e nënshkruar më 29 korrik 1997. Në këtë rast, referencat e Marrëveshjes së ndërprerë do të konsiderohen se janë bërë në këtë Marrëveshje dhe çdo Marrëveshje tjetër e bërë në bazë të Marrëveshjes së përfunduar do të mbetet në fuqi.

DM
30/7

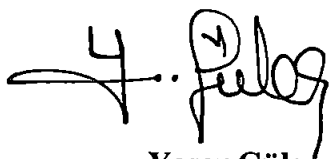
**NENI 20
RATIFIKIMI DHE HYRJA NE FUQI**

Kjo Marrëveshje do të hyjë në fuqi në datën e marrjes së njoftimit të fundit me shkrim me të cilin Palët njoftojnë njëra-tjetrën nëpërmjet kanaleve diplomatike për përfundimin e procedurave të tyre të brendshme ligjore që nevojiten për hyrjen në fuqi të Marrëveshjes.

**NENI 21
TEKSTI DHE NËNSHKRIMI**

Kjo Marrëveshje është lidhur në Ankara....., në 20/02.....2024, në dy kopje origjinale në gjuhën turke, shqipe dhe angleze, ku të gjitha tekstet janë njëlloj autentike. Në rast divergjence në interpretim, teksti në gjuhën angleze do të ketë përparësi.

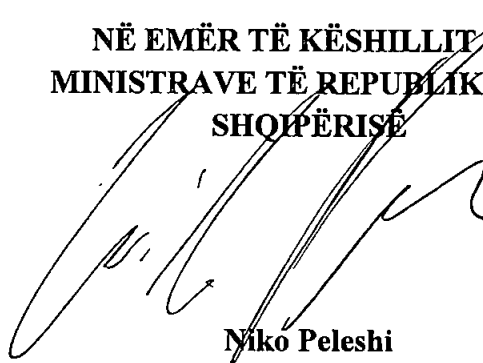
**NË EMËR TË QEVERISË SË
REPUBLIKËS SË TURQISË**

Yaşar Güler

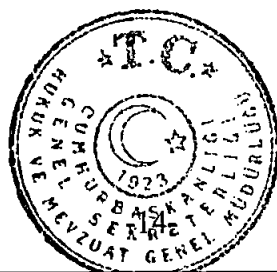
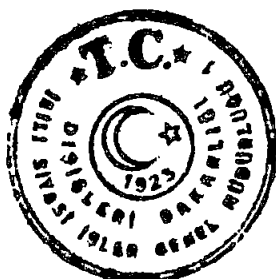
Ministër i Mbrojtjes Kombëtare

**NË EMËR TË KËSHILLIT TË
MINISTRAVE TË REPUBLIKËS SË
SHQIPËRISË**

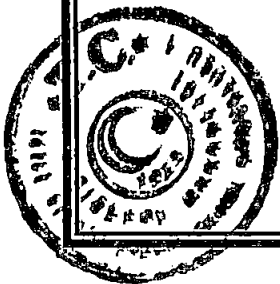

Niko Peleshi

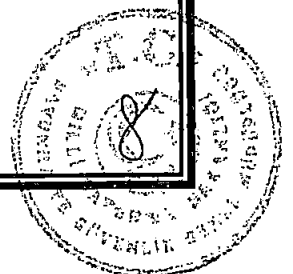
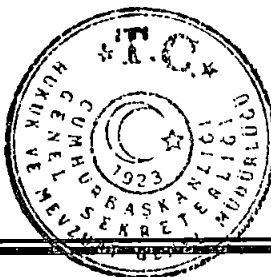
Ministër i Mbrojtjes

MILITARY FRAMEWORK AGREEMENT
BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF
TÜRKİYE
AND
THE COUNCIL OF MINISTER OF THE
REPUBLIC OF ALBANIA

DM
307

**MILITARY FRAMEWORK AGREEMENT BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF TÜRKİYE AND
THE COUNCIL OF MINISTER OF THE REPUBLIC OF ALBANIA**

PREAMBLE

The Government of the Republic of Türkiye and the Council of Minister of the Republic of Albania (hereinafter referred to as the "Party" or the "Parties");

Reaffirming their commitment to the aims and principles of the North Atlantic Treaty 04 April 1949, The Agreement between the Parties to the North Atlantic Treaty regarding the Status of Their Forces dated 19 June 1951 (hereafter "the NATO-SOFA") and the United Nations Charter,

Emphasizing that cooperation in various military fields on the basis of mutual respect for sovereignty and equality of both Parties shall contribute to the common interests and economic efficiency of the Parties,

Expressing the need for improving the existing friendly relations between the Parties on the basis of national laws, international rules and agreements,

Have agreed upon the following:

**ARTICLE 1
PURPOSE**

The purpose of this Agreement is to provide a framework for relations and develop cooperation between the Parties in the fields specified in ARTICLE 4.

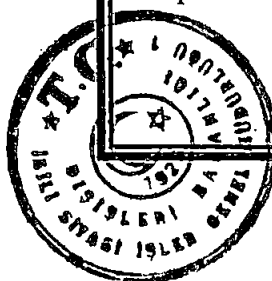
**ARTICLE 2
SCOPE**

This Agreement shall be applied to the exchange of personnel, material, equipment, information and experience in the fields specified in ARTICLE 4.

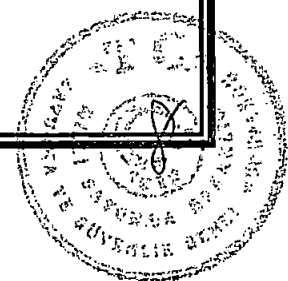
**ARTICLE 3
DEFINITIONS**

The terms used in this Agreement shall have the following meanings:

1. "Sending Party" means the Party sending personnel, material and equipment to the Receiving Party for the implementation of this Agreement,
2. "Receiving Party" means the Party hosting the personnel, material and equipment of the Sending Party in its territory for the implementation of this Agreement.
3. "Guest Personnel" means the military personnel or the civilian persons sent by one Party to the other Party for the implementation of this Agreement.
4. "Guest Student" means the students sent by the Sending Party to be assigned to the Armed Forces of the Sending Party to receive training at the military schools of the Receiving Party or other educational institutions to be determined by the Receiving Party.
5. "Dependents" means the spouse and children of the Guest Personnel whom they are responsible for looking after in accordance with their respective national legislation.

DM
30/7

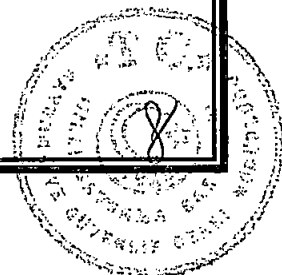
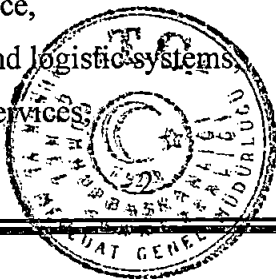
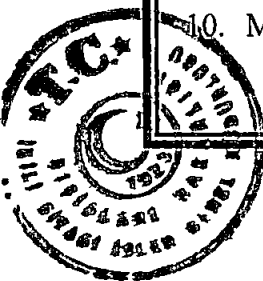

6. **“Senior Personnel”** means the most senior person among the Guest Personnel authorized to supervise the activities of the military/civilian group sent within the scope of this Agreement and appointed in accordance with the national legislation of the Sending Party.
7. **“Grant”** means donation or transfer of a good or service free of charge.
8. **“Services”** means, in accordance with the Agreement between the Parties, provision of training, technical information, support, development, maintenance, repair, recovery, disposal, port and counselling support and allocation of ground, sea and air vehicles, equipment, weapons, buildings and estate on condition that the ownership is retained.
9. **“Logistic Support”** includes the sale, grant, exchange, allocation, hiring/leasing, technological transfer and licensing of supplies and services.
10. **“Classified Information and Material”** Official information, document and material that requires protection for national security. Therefore, it is regulated by the application of a national security classification. This information may be in oral, visual, magnetic or printed form, or in technological or device form including information subject to Intellectual Property Rights.

ARTICLE 4 FIELDS OF MILITARY COOPERATION

The cooperation between the Parties shall include the following fields:

1. Military training and education;
 - a. Training, education and courses at military schools, training and education centers or other educational institutions to be determined by the Receiving Party,
 - b. On-the-job training at military units, headquarters and institutions,
 - c. Mutual/unilateral exchange of Guest Personnel, Guest Student or training personnel between training and educational institutions,
 - d. Mutual contact visits and exchange of knowledge for the improvement of training and education,
 - e. Assignment of personnel for language courses in native country.
2. Mutual participation in exercises/training or joint exercises actively or in an observer capacity,
3. Defence industry,
4. Military cooperation and contact visits between the Armed Forces,
5. Exchanges of delegations,
6. The organizational structure of the Armed Forces, the structure and equipment of military units, personnel management,
7. Training, exchange of information and contact visits regarding personnel planning, recruitment, training, employment and employee rights,
8. Exchange of military intelligence,
9. Logistic cooperation, grants, and logistic systems,
10. Military medicine and health services,

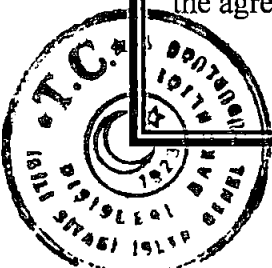

DM
3017

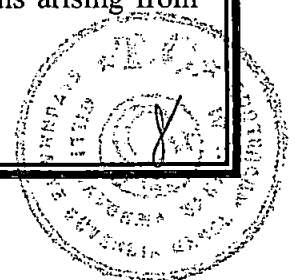
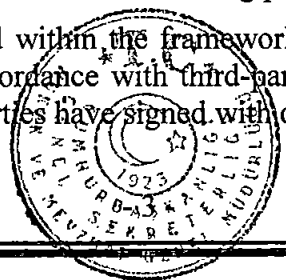
11. Communications, electronics, information systems, electronic warfare and cyber defence,
12. Operations other than war such as peacekeeping, humanitarian aid, counter-piracy and maritime security operations,
13. Exchange of knowledge on military legal systems,
14. Mapping and hydrography,
15. Exchange of personnel for professional development,
16. Exchange of Guest Personnel, advisors and units,
17. Exchange of information and experience on military scientific and technological research areas,
18. Scientific, social, sportive and cultural activities,
19. Training and exchange of information and experience on countering against mines and improvised explosive devices,
20. Training and exchange of information and experience within the scope of Natural Disaster Relief Operations,
21. Military history, archives, publication/publishing and museology.

ARTICLE 5
PRINCIPLES OF IMPLEMENTATION AND COOPERATION

1. The Parties may carry out cooperation depending on their decisions in the following ways:
 - a. Meetings and visits of the Ministers of Defence, Chiefs of General Staff and their deputies or other officials authorized by the Parties,
 - b. Exchange of experience between the experts of both Parties in various fields of activities,
 - c. Organizing training, education and courses at a cost, free of charge or at reduced cost in military units, headquarters or institutions,
 - d. Contacts between similar military institutions,
 - e. Organizing joint discussions, consultations, meetings, and participating in courses, symposiums and conferences,
 - f. Participating in military exercises including real firing exercises, participating in these military exercises as observers, conducting passing exercises (PASSEX) and port visits, organizing joint exercises,
 - g. Exchange of information and training materials,
 - h. Within the framework of logistics cooperation or logistics support, the grant, exchange, allocation, sale, hiring/leasing of goods and services in the inventory of the Parties and technology transfer, licensing related to these goods and services and free transportation of the donated material in accordance with the donating party's own legislation.
2. The activities to be conducted within the framework of logistic cooperation or logistic support shall be carried out in accordance with third-party transfer restrictions arising from the agreements in effect that the parties have signed with other nations.

DM
3017

3. The Parties may conclude complementary memoranda of understanding, protocols and arrangements for the implementation of this Agreement in accordance with the ratification processes of the Parties under their national legislation and in conformity with the provisions of this Agreement.

4. The cooperation shall be carried out by taking into consideration the mutual interests and needs of the Parties and on the basis of reciprocity.

5. The material, technical information and documents exchanged in the form of grants or in return for payment, or those produced jointly by the Parties in accordance with this Agreement, other memoranda of understanding, protocols and arrangements shall not be transferred to a third party without prior mutual consent.

6. In the event that the material granted within the scope of this Agreement is discarded, the Receiving Party shall inform the Sending Party in written form.

ARTICLE 6

COMPETENT AUTHORITIES AND ANNUAL IMPLEMENTATION PLANS

1. The competent authorities for the implementation of this Agreement are:

For the Government of the Republic of Türkiye: The Ministry of National Defence of the Republic of Türkiye,

For the Government of the Republic of Albania: The Ministry of Defence of the Republic of Albania.

2. The Parties shall prepare Annual Implementation Plans regarding joint activities for the implementation of this Agreement. The Annual Implementation Plans shall include the name, scope, type, date, place, executing institutions, financial aspects and other details of the activities to be carried out.

3. The cooperation between the Parties shall be strengthened through reciprocal visits at all levels mentioned in the Annual Implementation Plans.

ARTICLE 7

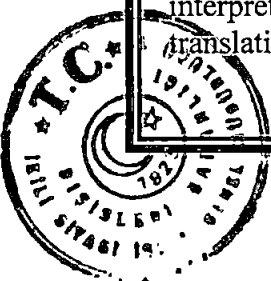
TRAINING/COURSE CONDITIONS

1. Training and education shall be given according to the conditions provided in the legislation of the Receiving Party.

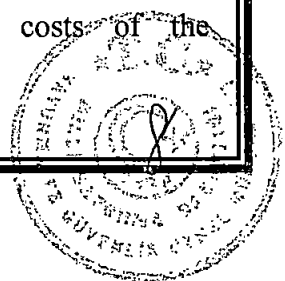
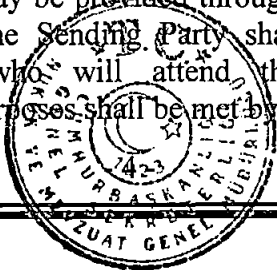
2. A training request by the Sending Party shall be made through an official letter to the Receiving Party at the latest in March of the year before the beginning of training or courses in accordance with this Agreement. Upon the receipt of the request, the Receiving Party shall review this request and inform the Sending Party of its reply no later than July.

3. If there is an additional training request, this request shall be notified through an official letter. The additional requests within this scope may be included in the planned requirements as a result of the consultation between the Parties and to the extent possible.

4. It is a fundamental principle to provide training in the language of the Receiving Party, except for trainings given by the Receiving Party in the English language. However, if requested by the Sending Party and if deemed appropriate by the Receiving Party, trainings lasting less than 3 (three) months may be provided through an interpreter. In case training is provided through an interpreter, the Sending Party shall assign a sufficient number of interpreters for the personnel who will attend the training. The costs of the translation/interpreter for training purposes shall be met by the Sending Party.

DM
30/7

5. The Sending Party shall inform the Receiving Party of the final decision on the participation in training, number of Guest Personnel sent for training/courses, flight data and other information at least 45 (forty-five) days before the beginning of training in order to enable the Receiving Party to make necessary arrangements. In the event that the notifications are not made in due time, the Receiving Party shall have the right to postpone the course/training request to a later date or completely cancel it.

6. Training of Guest Personnel and Guest Students shall be provided in accordance with the programs of the military institutions or units where training is given. If the course subjects cover matters related to national security, restrictions may be imposed in this respect.

7. The Receiving Party shall determine which of the necessary equipment and material it will provide for the Guest Personnel and Guest Students during the training term and which of them will be returned to the Receiving Party when training ends.

8. Guest Personnel and Guest Students shall be selected by the Sending Party according to the criteria determined by the Competent Authority of the Receiving Party. Guest Personnel and Guest Students who do not satisfy the criteria determined by the Receiving Party shall not be accepted for training and education.

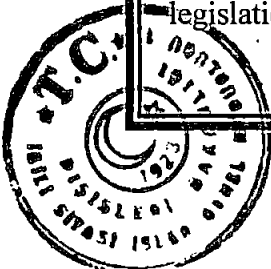
9. Matters regarding the type of examination and training shall be established by the Receiving Party.

10. For the conduct of training and education, if deemed necessary by the Parties, protocols may be concluded based on this Agreement for training programs which has more than one month-duration and/or involves risk of life. These protocols may cover the following matters or other matters deemed necessary:

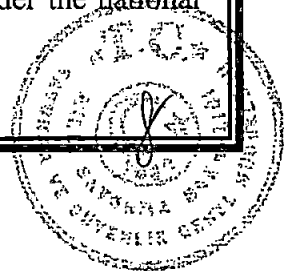
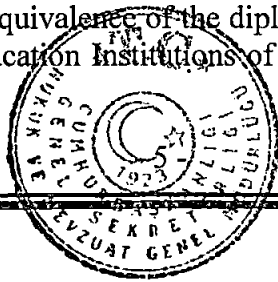
- a. Subject of training,
- b. Place of training,
- c. Language, duration and conditions of training,
- d. Rights and duties of the military personnel during the period of training,
- e. Beginning and end of training as well as number of the course-attendeess,
- f. Desired qualifications of the personnel who will be provided with training,
- g. Method of ensuring the security of the military personnel during the whole period of training,
- h. Method of insurance of military persons,
- i. Method of compensation for damage and loss,
- j. Conditions and procedures of payment for training.
- k. Arrangements related with board and lodging as well as transportation.

11. The Receiving Party shall take necessary measures regarding the accommodation and security of Guest Personnel and their Dependents and to ensure that they benefit from other facilities.

12. Guest Personnel and Guest Students who are sent to attend the training program/courses, have completed the specified course program, succeeded in the examinations organized according to course conditions and successfully written their thesis/projects shall be awarded a certificate showing that they have completed the appropriate specialization or training program (academic degree). The equivalence of the diploma (document, certificate) is subject to the approval of the Higher Education Institutions of the Sending Party under the national legislation.

DM
30/7

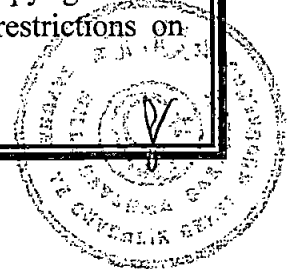
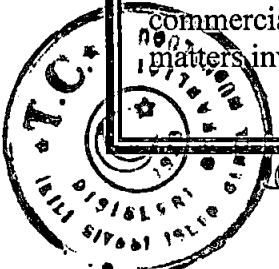

ARTICLE 8
SECURITY OF CLASSIFIED INFORMATION AND MATERIAL

1. All classified information, documents, physical and intellectual property rights and the military material provided or produced under this Agreement shall be exchanged, used and protected for their own purposes according to the subsequent memoranda of understanding, protocols and arrangements to be concluded between the Parties.
2. The Parties, in accordance with their national legislation, shall ensure the protection of information, documents, and all data on the materials and equipment to be exchanged within the scope of the implementation of this Agreement or performance of the joint activities. In this context, they shall take the same measures as the ones necessary for the protection of their own classified information of the same level. The Parties shall give the exchanged information the appropriate classification level as shown in the table below.

For the Government of the Republic of Türkiye	English Equivalent	For the Council of Minister of the Republic of Albania
Çok Gizli	Top Secret	Top Sekret
Gizli	Secret	Sekret
Hizmete Özel	Restricted	I Kufizuar

3. The classified information and material shall not be disclosed to or shared with (or transferred to) a third party without prior written consent of the Party providing them.
4. The classified information and material shall only be exchanged through inter-governmental channels or other channels approved by the security authorities designated by the Parties. The classification level of the information shall be determined by the Party providing the information.
5. The Parties shall continue to be responsible for the protection and prevention of the release of the classification level of the exchanged classified information and material even after the termination of this Agreement.
6. The Parties shall ensure effective protection of the rights for intellectual property to be created or transferred under this Agreement in accordance with their national legislation and international treaties to which they are a party. In the context of this Agreement, intellectual property shall be understood as described in Article 2 of the Convention Establishing the World Intellectual Property Organization, done at Stockholm on 14 July 1967.
7. If deemed necessary, a separate security agreement on the transfer, usage and protection of the classified information and materials exchanged within the scope of this Agreement may be concluded under the responsibility of the bodies authorized for each of the cooperation areas specified in ARTICLE 4.
8. The information obtained during the implementation of the provisions of this Agreement shall not be used by either Party against the interests of the other Party or any third Party.
9. The Parties shall ensure that access to the classified information and materials is given on a need-to-know basis and to the personnel possessing the appropriate security clearance.
10. In the event that the information exchanged in terms of implementing this Agreement is unexpectedly disclosed, the Party discovering the fact shall immediately inform the other Party of the situation.
11. The Parties shall respect the rights and rules governing patents, copyrights and commercial secrets in their cooperation activities. The Parties may impose restrictions on matters involving national secrets.

DM
30/A

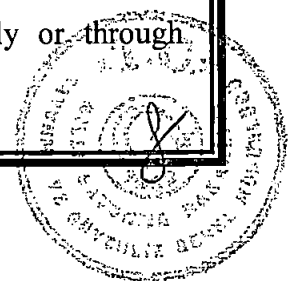
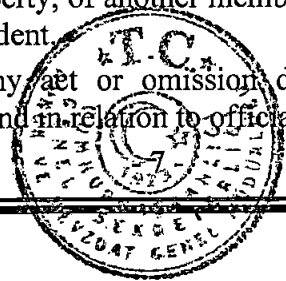
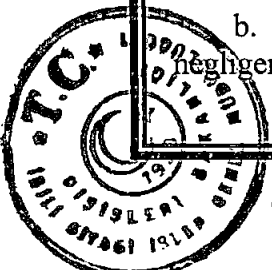
ARTICLE 9
MILITARY INTELLIGENCE

1. This Article shall cover the developments in the area of interest of the Armed Forces of the Parties regarding those countries considered to damage the mutual interests of the Parties and to be determined jointly, with the priority being given to the military activities and exchange of military intelligence information about the activities of these countries in the Republic of Türkiye and the Republic of Albania.
2. Exchange of intelligence information shall be conducted through the following means and according to the following methods:
 - a. Every subject matter of coordination (including subjects of exchange) shall be determined between the Parties by mutual agreement for the related year during the bilateral negotiations held by Chiefs of Military Intelligence of both nations or personnel authorised by them on a rotational basis, one year in the Republic of Türkiye and one year in the Republic of Albania.
 - b. The visiting party shall notify the Receiving Party of the name, rank, appointment and security clearance of the delegation members at least fifteen (15) days before the planned date.
 - c. The language of the documents and negotiations shall be in English. Negotiations may be conducted through an interpreter if requested.
 - d. Information which may be exchanged shall be delivered in document form. If there is any CD, DVD, film, photograph, slide, etc. related to the subject, they shall be attached to the document.
 - e. Both Parties agree that they shall reply to each other's information requests as soon as possible through mutually agreed secure channels.
 - f. The request for the exchange of military intelligence information shall be assessed on a case by case basis and may be rejected, should they endanger national sovereignty and security of one of the Parties or widely contradict its national/international interests.

ARTICLE 10
LEGAL MATTERS

1. Guest Personnel and their Dependents and Guest Students shall be subject to the national legislation and jurisdiction of the Receiving Party during their presence in the territory of the Receiving Party, including entry, stay and departure. In cases where the criminal jurisdiction of the Receiving Party is applied and the verdict itself entails a penalty which is not contained in the legislation of the Sending Party, a type of penalty which is contained in the legislation of both Parties shall be applied. The Sending Party shall have the right to exercise exclusive jurisdiction over persons subject to the military law of the Sending Party in respect of offences, including offences relating to its security, punishable by the law of the Sending Party, but not by the law of the Receiving Party.
2. In cases where both Parties' law applies, the Sending State's authorities shall have the primary right to exercise their criminal jurisdiction over Guest Personnel in the following situations:
 - a. Where the offence is solely against the property or security of the Sending State, or is solely against the person or property, of another member of the force or civilian component of the Sending State, or of a dependent.

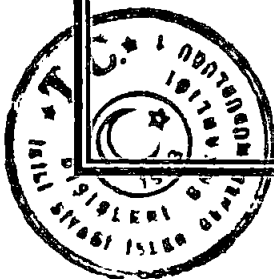
b. Cases arising out of any act or omission done either deliberately or through negligence in the performance of and in relation to official duty.

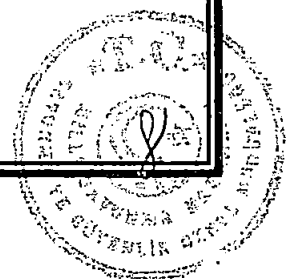
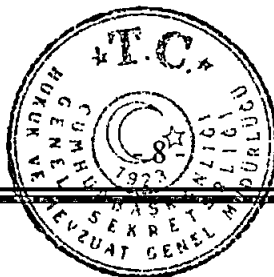
3. In the event of disagreement between the Parties as to whether an act fall within paragraph 2a or 2b of this Article, the Parties shall as a matter of urgency establish a joint committee composed of representatives from each Party to determine whether the said act or omission falls within paragraph 2a or 2b of this Article. If the said joint committee cannot reach agreement on the issue then the Receiving State's decision shall prevail.
4. In the event that any Guest Personnel, their Dependents or Guest Students are detained or arrested, the Receiving Party shall promptly inform the Sending Party of the situation.
5. In the event that any Guest Personnel, their Dependents or Guest Students face a legal investigation or trial in the Receiving Party, he or she shall be entitled to all generally accepted legal protection which shall be no less than that enjoyed by the nationals of the Receiving Party.
6. The activities of Guest Students and Guest Personnel may be terminated if they violate the laws of the Receiving Party.
7. Guest Students and Guest Personnel shall obey the rules in the units, headquarters and institutions of the Receiving Party they are assigned to.
8. Guest Students shall be subject to the national legislations of the Receiving Party and the Guest Personnel to the national legislations of the Sending Party for disciplinary penalties. However, the competent military authorities of the Receiving Party may give orders to the Guest Personnel under their command as required by the duty.
9. Senior Personnel of the Sending Party may be authorized to apply disciplinary measures on Sending Party personnel in accordance with the provisions of their respective military service laws and disciplinary laws.
10. The Guest Personnel, their Dependents or Guest Students shall not engage in any political activity or conduct any activities against the Receiving Party.

ARTICLE 11 COMPENSATION CLAIMS

1. The national legislation of the Receiving Party shall be applied to the compensation claims of the third party during the implementation of this Agreement.
2. The Parties shall not claim compensation from each other for the injury or death of their personnel or for the damages/losses inflicted on individuals, goods and environment in the course of the performance of the activities under this Agreement except where such damage or loss resulted from gross negligence or intentional misconduct.
3. The Parties shall jointly determine whether such a situation has arisen out of gross negligence or intentional misconduct or not. The Parties shall as a matter of urgency establish a joint committee composed of representatives from each Party to determine whether the said act or omission falls within paragraph 2 of this Article. If the said joint committee cannot reach an agreement on the issue then the Receiving State's decision shall prevail.

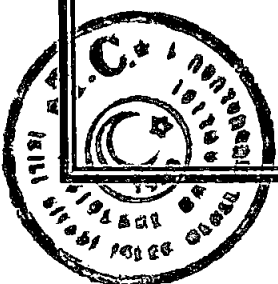

DM
3017

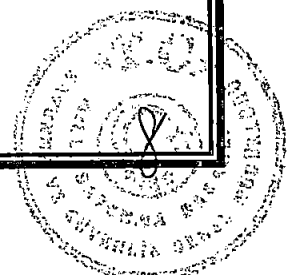
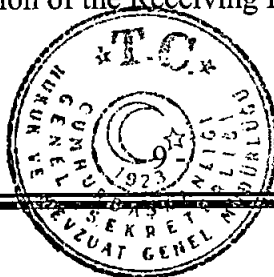

ARTICLE 12
ADMINISTRATIVE MATTERS

1. Guest Personnel and their Dependents, and Guest Students shall not have any diplomatic immunities and privileges.
2. Unless otherwise mutually agreed by the Parties, the Receiving Party shall not assign Guest Students and Guest Personnel to duties other than those specified in this Agreement or in subsequent agreements and arrangements.
3. Guest Students and Guest Personnel shall be subject to the same administrative procedures as their counterparts in the Receiving Party.
4. The military personnel of the Sending Party shall have the right to wear their own national uniform unless otherwise agreed in other memoranda of understanding, protocols and technical arrangements to be signed within the framework of this Agreement. The Receiving Party shall provide, to the extent possible, the necessary equipment for the performance of any activity during the duty. However, Guest Students must wear the military uniform provided by the Receiving Party. These students may attach military symbols provided by the Sending Party in order to be recognized.
5. The Sending Party shall reserve its right to call back its personnel when it deems necessary. The Receiving Party may request the Sending Party to withdraw or replace its personnel without giving any reason. In this case, the Receiving Party shall send the Sending Party through the offices of military attaché only its written request regarding the replacement of the personnel. The Receiving Party shall take the necessary measures as soon as possible for the return of the related personnel.
6. Administrative matters which constitute exceptions shall be specified in other memoranda of understanding, protocols or technical arrangements to be signed within the framework of this Agreement.
7. Guest Personnel and their Dependents may benefit from the officers' clubs and military commissaries within the framework of the regulations of the Receiving Party.
8. In the event that any of the Guest Personnel, their Dependents or Guest Students die, the Receiving Party shall inform the Sending Party of the situation, transport the deceased to the nearest international airport within its territory and take other necessary measures including medical protection until the body is transferred.
9. Guest Personnel and their Dependents and Guest Students shall avoid the actions that may harm the environment, pay utmost attention to the prevention of environmental pollution and shall comply with the regulations of the Receiving Party in this matter.
10. The Receiving Party shall make the final decision regarding the provision of transportation services necessary for the conduct of the activities on reciprocity basis and considering its capabilities at a cost/at no cost.
11. Training and education shall be given in accordance with the legislation of the Receiving Party. Guest Students and the Guest Personnel who are unable to attend training and education due to academic failure, lack of discipline, medical problems, etc. shall be discharged from training and education institutions in accordance with the relevant procedures specified in the legislation of the Receiving Party.

DM
30A

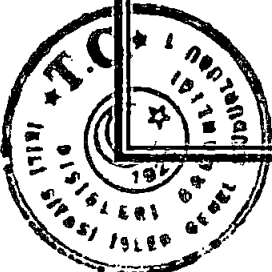

**ARTICLE 13
HEALTH SERVICES**

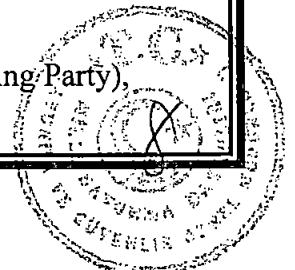
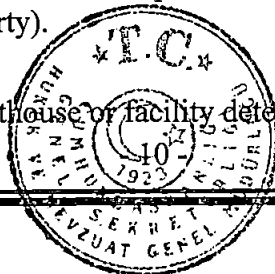
1. Guest Personnel and the Guest Students shall be in good health condition to perform any activity under this Agreement. The Receiving Party may request a medical report certifying that they are medically in good condition.
2. The costs of the examination and treatment services of Guest Students shall be covered according to the national legislation of the Receiving Party. The Receiving Party shall cover the health insurance premiums or health expenses of Guest Students.
3. The Receiving Party shall provide free of charge emergency medical services and urgent dental care services of Guest Personnel and their Dependents. The expenses of the medical examination and treatment, except for emergency medical services and urgent dental care of Guest Personnel and their Dependents shall be covered by a health insurance to be bought according to the national legislation of the Receiving Party.
4. The Receiving Party may provide free of charge or in return for payment the insurance premiums or all treatment service costs of Guest Personnel and their Dependents. If the Receiving Party decides to provide them in return for payment, the insurance premiums or all treatment service costs of Guest Personnel and their Dependents shall be covered by the Sending Party or the Guest Personnel.

**ARTICLE 14
FINANCIAL MATTERS**

1. The Sending Party shall be responsible for the salary/allowance, lodging, boarding, transportation and other financial rights of Guest Personnel and Guest Students assigned to conduct the cooperation activities under this Agreement.
2. However, if requested by the Sending Party, the Receiving Party shall decide, whether the following matters will be met or not for Guest Personnel assigned for exercise, contest, competition, training and education and for Guest Students assigned for training and education purposes.
 - a. For Guest Personnel:
 - (1) Domestic and international transportation (The procedures and principles shall be determined by the Receiving Party).
 - (2) Monthly salary (The terms and amounts of the course-participant officer and NCOs shall be determined in accordance with their ranks and the terms and amounts of the civilian personnel shall be determined in accordance with their status by the Receiving Party),
 - (3) Training and education costs (At a cost, reduced cost or free of charge),
 - (4) Dress (Details shall be determined by the Receiving Party).
 - (5) Shift pay for doctors receiving speciality training,
 - (6) Boarding (in a military establishment which shall be determined by the Receiving Party)
 - (7) Lodging (in a military establishment which shall be determined by the Receiving Party)
 - b. For Guest Students:
 - (1) Domestic and international transportation (The procedures and principles shall be determined by the Receiving Party).
 - (2) Boarding,
 - (3) Lodging (In the guesthouse or facility determined by the Receiving Party),

DM
20/7

(4) Daily allowance (Terms and amount determined by the Receiving Party),

(5) Training and education costs (At a cost, reduced cost or free of charge),

(6) Dress (Details shall be determined by the Receiving Party).

(7) Wages paid to 6th class students of the Medical Faculty during the internship training.

3. Turkish language courses to be provided in the Republic of Türkiye (including language preparatory classes during academic education) and Albanian language courses to be provided in the Republic of Albania shall be free of charge. Training requiring high costs (such as flight training, diver training, free escape tower training, etc.) could be provided at full price.

4. Guest Students and Guest Personnel shall clear their own debts and those of their Dependents' when they leave the Receiving Party permanently. In case of an emergency withdrawal, the debts of Guest Personnel and their Dependents as well as Guest Students shall be paid by the Sending Party according to the document to be issued by the Receiving Party indicating the amount of expense and approved by the relevant authority.

5. Training and education costs shall be paid in U.S. Dollar by the Sending Party to the bank account determined by the competent authority of the Receiving Party within 60 (sixty) days following the receipt of the document indicating the amount of expense and approved by the relevant authority at the end of every training and education period (the costs of one-month or shorter training shall be paid in cash).

6. Guest Personnel and their Dependents as well as Guest Students shall be subject to the tax law effective in the Receiving Party during their entry, stay and departure.

ARTICLE 15

CUSTOMS AND PASSPORT PROCEDURES

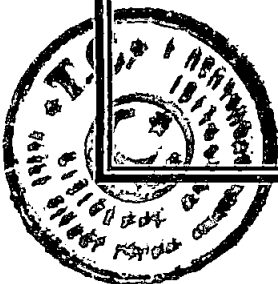
1. Guest Personnel and their Dependents as well as Guest Students shall be subject to the regulations of the Receiving Party regarding the residence and travel of foreigners in the territory of the Receiving Party.

2. Guest Personnel and their Dependents as well as Guest Students shall be subject to the customs and passport regulations of the Receiving Party during their entry and departure. However, the Receiving Party shall provide all possible administrative facilities within the framework of its legislation.

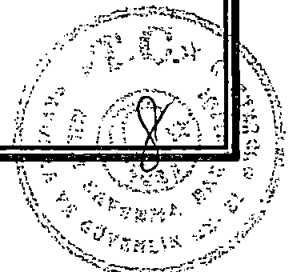
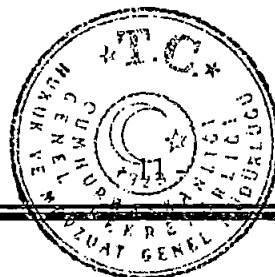
ARTICLE 16

COMMITMENTS OF THE PARTIES ARISING FROM OTHER INTERNATIONAL AGREEMENTS

The provisions of this Agreement shall not affect the rights and commitments of the Parties arising from other international agreements and shall not be used against the interests, security and territorial integrity of other States.

DM
307

**ARTICLE 17
SETTLEMENT OF DISPUTES**

1. Any dispute arising from the implementation or interpretation of this Agreement shall be settled by consultations and negotiations between the Parties at the lowest possible level and shall not be referred to any national or international tribunal or to any third party for the settlement.
2. If the dispute is not resolved within 60 (sixty) days from the date of occurrence, the Parties shall begin negotiations within 30 (thirty) days. If no solution is achieved within the following 60 (sixty) days, the Parties may terminate this Agreement in accordance with the procedure specified in ARTICLE 19.

**ARTICLE 18
AMENDMENT AND REVIEW**

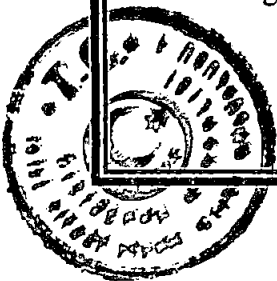
Either Party may propose amendment or review of this Agreement through diplomatic channels, if deemed necessary. Negotiations shall start within 30 (thirty) days from the date of the receipt of the written proposal. If no result is obtained within 60 (sixty) days, the Parties may terminate this Agreement in accordance with the procedure specified in ARTICLE 19. Agreed written amendments or revisions shall enter into force in accordance with the procedures set forth in ARTICLE 20 governing the entry into force of this Agreement.

**ARTICLE 19
DURATION AND TERMINATION**

1. This Agreement shall remain in force for a period of 5 (five) years.
2. Unless one of the Parties notifies the other Party in writing through diplomatic channels of its intention to terminate it, this Agreement shall be extended automatically for successive periods of 1 (one) year.
3. Either Party may notify its intention to terminate the Agreement to the other Party in writing through diplomatic channels at any time. Notifications on termination of the Agreement shall be effective 90 (ninety) days after the notification is made.
4. The termination of this Agreement shall not affect the ongoing programs and activities.
5. Upon entry into force of this Agreement, the "Agreement for Cooperation on Military Fields of Training, Technics and Science Between the Government of the Republic of Turkey and the Government of the Republic of Albania" signed on July 29, 1992 shall be terminated. In this case, the references to the terminated Agreement shall be deemed to have been made to this Agreement, and any other Agreements made on the basis of the terminated Agreement shall remain in force.

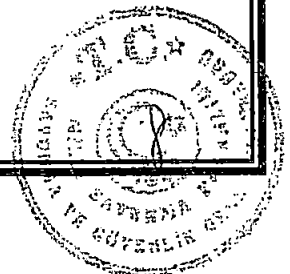
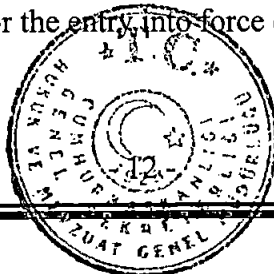
**ARTICLE 20
RATIFICATION AND ENTRY INTO FORCE**

This Agreement shall enter into force on the date of receipt of the last written notification by which the Parties notify each other through diplomatic channels of the completion of their internal legal procedures required for the entry into force of the Agreement.

DM

30/7

ARTICLE 21
TEXT AND SIGNATURE

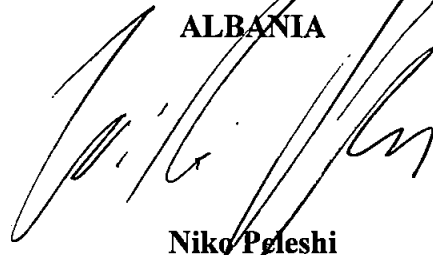
This Agreement was done in Ankara, on 20.02...2024, in two original copies in Turkish, Albanian and English languages, all texts being equally authentic. In case of divergence of interpretation, the English text shall prevail.

ON BEHALF OF THE GOVERNMENT
OF THE REPUBLIC OF TÜRKİYE

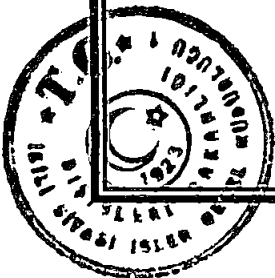

Yaşar Güler
Minister of National Defence

ON BEHALF OF THE COUNCIL OF
MINISTER OF THE REPUBLIC OF
ALBANIA

Niko Peleshi
Minister of Defence

DM
30/7

